

Biblické úkoly 2007

Knih Kazatel

Kniha Kazatel
James W. Zackrison
Biblické úkoly – 1. čtvrtletí 2007

Foto: Photodisc

Technická redakce:

Vydalo nakladatelství Advent-Orion, spol. s r. o.
pro Církev adventistů sedmého dne

Vytiskla tiskárna AlfaPRINT, SR

Vydání první, Praha 2007

ISBN 80-7172-159-X

ISSN 0409-3208

ÚVOD

Bolestná perspektiva

Na rozdíl od ostatních knih Bible, které mnohdy začínají výrokem o Bohu („Stalo se slovo Hospodinovo...“), kniha Kazatel začíná úvahami nad nesmyslností života. „Pomíjivost, samá pomíjivost, všechno pomíjí.“ Takovýto úvod se spíše podobá výtvorům současných spisovatelů a filozofů než slovům proroka Hospodinova. Jako adventisté však věříme, že kniha Kazatel byla zařazena do kánonu Písma právem; že Bůh má v ní poselství pro nás.

Toto poselství i původ knihy provázejí mnohé spory. Jedni popírají, že autorem knihy byl Šalomoun. Naše přesvědčení o tom, že knihu napsal Šalomoun, vychází z křesťanské a židovské tradice, z vnitřních odkazů v samotné knize i ze slov Ellen Whiteové, která píše, že „knihu Kazatel napsal Šalomoun ve svém stáří, po tom, co se vlastní zkušeností přesvědčil, že všechna potěšení, která nám nabízí tento svět, nedokáží člověka naplnit ani uspokojit. Svědčí o tom, že marnosti tohoto světa nemohou naplnit touhy našeho srdce. Dochází k závěru, že být moudrý znamená s vděčností v srdci se těšit z dobrých darů od Boha a konat to, co je dobré a správné, protože všechny naše skutky přijdou na soud.“ (3BC 1164)

Některé verše knihy Kazatel jsou těžko srozumitelné a jejich význam se dá sotva pochopit. Jinde se stane problémem ne to, že bychom veršům nerozuměli, ale spíše samotné poselství, které přinášejí. Při studiu nám proto velmi pomůže několik jednoduchých principů výkladu.

Především – Šalomoun psal tuto knihu na konci svého života. Byl plný zatrpklosti a hněvu na sebe a své odpadnutí. Na této knize je jedinečné to, že ji na některých místech Šalomoun píše z pohledu člověka, který se Bohu odcizil. Píše bezprostředně to, co mu přichází na mysl. Můžeme se tak na svět podívat z pohledu takto uvažujících lidí.

U některých veršů je dobré myslet na to, co čteme v Biblickém komentáři: „Tyto statě knihy Kazatel, jež se dotýkají zkušeností a úvah souvisejících s obdobím Šalomounova odpadnutí, nemáme považovat za slova, která vyjadřují postoj a vůli Ducha. Přece jsou však inspirovaným záznamem toho, co Šalomoun v té chvíli dělal a na co myslel. (viz PK 52; PK 79) Tento záznam je výstrahou před nesprávným způsobem myšlení a jednání... Takové statě bychom neměli násilně vytrhávat z jejich kontextu a učit tak některé údajné pravdy. Záměrem inspirace nebylo, aby se vyučovaly.“ (3BC 1060)

Jak zjistíme, kterých částí se to týká? Tato otázka vede k dalšímu důležitému principu pro studium knihy Kazatel: Musíme ji číst v kontextu celého Písma. Jaké je základní poselství Písma o životě, smrti a smyslu našeho bytí? Když se zdá, že verš z knihy Kazatel je v rozporu s důležitými tématy Bible, můžeme si být jisti, že jde o Šalomounovy úvahy o životě z pohledu člověka vzdáleného od Boha. Tyto verše bychom proto neměli používat jako základ teologie, ale jako praktickou výstrahu před tím, co se stane, když ze zřetele ztratíme Boha, našeho Stvořitele a Vykupitele.

Nakonec o tom je vlastně tato kniha. Bůh nám v ní ukazuje, jak cynický, trpký a beznadějný je život bez něj. Máme naději, že to při studiu knihy Kazatel pochopíme a poučíme se z toho dřív než Šalomoun, který za toto poznání drze zaplatil.

James W. Zackrison je vedoucím oddělení sobotní školy a osobní služby při Generální konferenci Církve adventistů sedmého dne.

VZESTUP A PÁD ŠALOMOUNOVA DOMU

Texty na tento týden: 2 Pa 6,1–42; 2 Pa 7,1–4; 1 Kr 3,16–28; 11,1–43

Základní verš

„...Komu bylo mnoho dáno, od toho se mnoho očekává, a komu mnoho svěřili, od toho budou žádat tím více.“ (L 12,48)

Šalomoun měl všechno, co mu jen mohl tento svět poskytnout, ba dokonce i něco víc – využil i toho, co nabízí jedině nebe: „Šalomoun, syn Davidův, pevně vládl svému království a Hospodin, jeho Bůh, byl s ním a nesmírně jej vyvýšil.“ (2 Pa 1,1)

Šalomoun se však odvrátil od moudrých zásad a dráha jeho života se proměnila ve spirálu, po které sestupoval dolů. Až na konci svého života v pokoře a pokání pohlédl zpět na všechno, co prožil, a o své životní zkušenosti se rozdělil s budoucími čtenáři. Ve své knize upozorňuje na to, jak hořké jsou zážitky, které člověk prožívá, vzdaluje-li se od Boha.

Bez ohledu na to, kým jsme, co máme, dokonce jak blízko jsme Bohu, stále zůstáváme jen padlým stvořením. Pokud se denně neodevzdáme Bohu (L 9,23), jsme v nebezpečí, že nás naše vlastní přirozenost zničí.

Dříve než začneme studovat knihu Kazatel, podívejme se na dobové pozadí, abychom pochopili, proč pod vedením svatého Ducha napsal tento král knihu tak, jak ji napsal.

Cíl úkolu:

1. Při čtení knihy Kazatel nezapomenout, že její pisatel, slavný a moudrý Šalomoun, v ní zahrnul svoji zkušenost života bez Boha.
2. Uvědomit si, že to, v jakého Boha věřím, ovlivní mé myšlení, mé hodnoty, postoje a můj život.
3. Připomenout si, že způsob, jak žiji a co dělám, dřív nebo později ovlivní i to, v jakého Boha budu věřit.

ŠALOMOUNOVA MOUDROST

„Když se celý Izrael dozvěděl o rozsudku, který král vynesl, jala je bázeň před králem. Viděli, že je nadán Boží moudrostí k vykonávání soudu.“ (1 Kr 3,28)

Co se z těchto veršů dovídáme o Šalomounově povaze a jeho charakteru?

1 Kr 5,9–14 (4,29–34 – PBK)

1 Kr 3,28

1 Kr 10,23

Šalomoun byl mimořádně inteligentní a moudrý. Intelligence a moudrost není totéž. Jistě z dějin znáte některé velmi inteligentní lidi oddané zlu. Těmto lidem chyběla pravá „moudrost“.

Podle Bible existují nejméně dva druhy moudrosti: moudrost tohoto světa a moudrost, která pochází od Boha.

Jaký je podle tebe rozdíl mezi těmito dvěma druhy moudrosti?

Šalomoun byl nepochybně člověkem, který – i když měl všechnu moudrost světa – byl také obdařen moudrostí, která pocházela od Boha. „Bůh dal Šalomounovi moudrost, převelikou rozumnost a takovou hojnost myšlenek, jako je písku na břehu moře.“ (1 Kr 5,9; 4,29 – PBK)

Pokud je však „počátek moudrosti bázeň před Hospodinem“, potom všechna moudrost a poznání, které vycházejí z této bázně, musí být založeny na uznání existence, moci a dobroty Boží. Skutečná moudrost se nalézá u Boha. Jakékoliv pravdy, které nestojí na tomto základě, mohou být poznáním, ale ne moudrostí. Jaká škoda, že mnozí inteligentní a vzdělaní lidé nevědí nic o této moudrosti.

Můžeš uvést nějaký příklad, který ukazuje rozdíl mezi inteligencí a „moudrostí z nebe“?

Přehled dne Biblická moudrost má základ v úctě před Bohem. Mnoho je vzdělaných, ale málo uctivých před Bohem. Mnoho je inteligentních, ale málo je moudrých.

ŠALOMOUNŮV ŽIVOT S BOHEM

„Kéž bys byl dal svému služebníku srdce vnímavé, aby mohl soudit tvůj lid a dovedl rozlišovat mezi dobrem a zlem. Neboť kdo by dokázal soudit tento tvůj lid, jemuž je tak těžko vládnout?“ Panovníku se líbilo, že Šalomoun žádal o tuto věc.“ (1 Kr 3,9–10)

Přirozená inteligence, kterou měl Šalomoun, nestačila k tomu, aby mu byla zdrojem moudrosti, jakou projevil v prvních letech svého kralování.

Co se v příběhu popsaném v 1 Kr 3,16–28 dočítáme o „moudrosti od Boha“?

Moudrost, schopnost soudit spravedlivě, dostal Šalomoun od Boha. Šalomoun chodil s Bohem, měl s ním vztah a své srdce podřídil Pánu ve víře a poslušnosti. Jen díky tomu mu mohl Bůh dát moudrost, kterou potřeboval k tomu, aby v Izraeli soudil spravedlivě.

Co v Šalomounových slovech prozrazuje jeho postoj vůči Bohu? 1 Kr 3,3–14

Na tomto setkání se ukazuje, co bylo rozhodující na Šalomounově velkém úspěchu. Nejlépe to vidíme ve verši 9: Prosil nejen o správnou věc (moudrost), ale celý jeho postoj při této prosbě svědčí o tom, že tento mladý muž, kterému ležel celý svět u nohou, cítí potřebu Boha. Šalomoun, král Izraele, přichází před Hospodina jako pokorný prosebník. Nikde není žádný náznak soběstačnosti. Uvědomuje si, že je závislý na vyšší moci. Dokud bude mít tento postoj, Bůh může jeho prostřednictvím konat velké věci.

Nejsou to však jen slova, která prozrazují, kde je jeho srdce. Jak jinak může Šalomoun projevit svoji víru v Boha? Přečtíme si verš 14: „Budeš-li chodit po mých cestách a zachovávat má nařízení a přikázání, tak jako chodil tvůj otec David, prodloužím tvé dny.“ V tomto verši – tak jako na mnoha místech Bible – je vyjádřena úzká souvislost mezi vírou a naším jednáním. Bůh může použít Šalomouna a odměnit jeho víru, ale jen pokud Šalomoun projeví svoji víru poslušností.

Co prozrazuje tvé jednání o tvé víře? Jaké změny bys měl ve svém životě udělat?

Přehled dne Moudrostí je stát před Bohem jako mladý Šalomoun.
Moudrostí je žít s vědomím plné závislosti na Bohu.
Moudrost, Šalomounova i ta naše, je Boží dar.

ŠALOMOUN V BOŽÍM CHRÁMU

„Hospodine, můj Bože, skloň se k modlitbě svého služebníka a k jeho prosbě o smilování a vyslyš lkání a modlitbu, kterou se tvůj služebník před tebou modlí. Ať jsou tvé oči upřeny na tento dům ve dne i v noci, na místo, o kterém jsi řekl, že tam dáš spočinout svému jménu. Vyslychej modlitbu, kterou se tvůj služebník bude modlit obrácen k tomuto místu.“ (2 Pa 6,19.20)

V 2 Pa 6 si přečti Šalomounovu modlitbu při příležitosti vysvěcení chrámu. Jaké myšlenky ti přicházejí na mysl při čtení Šalomounových slov? Mohl bys něco z toho přenést do své zkušenosti s Bohem v osobní i společenské rovině?

V těchto verších je ukryto mnoho vzácných pravd. Všimněte si například verše 18, kde Šalomoun uznává vznešenost a slávu Boha, jenž stvořil celý vesmír a jehož velikost sotva kdo může pochopit.

Povšimněte si také, že celou modlitbou prochází v různých obměnách jedna myšlenka – Šalomoun si uvědomuje, že jeho lid potřebuje zůstat poslušný Bohu. Žádné ze zvláštních smluvních požehnání daných Izraeli není nepodmíněné.

Jistě nejdůležitějším prvkem celé modlitby je zaslíbení odpuštění. Kdyby Izrael zhřešil, Bůh přijme z nebe, „ze sídla, kde přebývá“, jeho vyznání a odpustí mu. Vidíme, že odpuštění bylo vždy spojeno s vyznáním a pokáním.

Přečti si verš 36 a všimni si věty „není člověka, který by nehřešil“. Jakou zde vidíš souvislost s evangeliem? Co tím chtěl Šalomoun zdůraznit?

V Šalomounově modlitbě vidíme uznání lidské slabosti v protikladu k Božímu laskavému přijetí a odpuštění. 2 Pa 7,1–3 hovoří o tom, že Bůh přijal Šalomounovy oběti, jež byly přineseny s jeho modlitbami.

Když není člověk, který by nehřešil, stává se zvěst o Kristově smrti tím nejdůležitějším, co je třeba pochopit a přijmout. Proč naše naděje na věčný život spočívá jedině v Ježíši?

Přehled dne Šalomounova modlitba odráží moudrost, jíž byl obdařen. I ten nejmoudřejší člověk potřebuje modlitbu.

ŠALOMOUNŮV PÁD

„A proto ten, kdo si myslí, že stojí, ať dá pozor, aby nepadl.“ (1 K 10,12)

I když se těšil velké Boží přízni a Bůh ho obdaroval mnohými požehnáními, Šalomoun přece začal ztrácet své životní nasměrování. Ellen Whiteová k tomu napsala: „Šalomounovo odpadnutí bylo tak poznenáhle, že dříve, než si je uvědomil, byl už Bohu vzdálen. Téměř nepozorovaně začal věřit stále méně a méně božskému vedení a začal se spoléhat na svou vlastní sílu. Postupně začal Bohu odpírat neochvějnou poslušnost, jež měla z Izraele učinit zvláštní národ, a začal se přizpůsobovat zvykům okolních národů. Podléhal pokušením, jež se dostavila s jeho úspěchy a s jeho postavením, a zapomínal na Zdroj svého štěstí.“ (PK 36; PK 55)

Na co Bible poukazuje jako na příčinu Šalomounova morálního a duchovního úpadku? 1 Kr 11,1–4 Který příkaz svým jednáním konkrétně porušil?

„Také ať nemá mnoho žen, aby se jeho srdce neodvrátilo od Boha. Ani stříbra a zlata ať nemá příliš mnoho.“ (Dt 17,17)

Jistě i to, že měl mnoho žen, bylo zlé, navíc to byly cizí ženy, které neznaly Hospodina. Ale hlavním problémem bylo to, kam jej tato manželství dovedla. Tyto ženy, které mu byly zdá se bližší než kdokoli jiný v Izraeli, ho nakonec odvedly pryč od Boha. Je zajímavé, že v 1 Kr 11,4 se píše, že až „když nadešel Šalomounovi čas jeho stáří, jeho ženy odklonily jeho srdce k jiným bohům“. Klesl tak hluboko, že podporoval ty nejzvrhlejší obřady. Do konce souhlasil s tím, aby byla vybudována modla, jíž byly obětovány živé děti.

K čemu Šalomouna jeho odpadnutí přivedlo? 1 Kr 11,4–9

Jak špatně se nám chápá, že Bohem vyvolený člověk začal uctívat pohanské božstvo a sloužit mu. Ale když se to stalo tolik obdařenému Šalomounovi, o to víc musíme být na pozoru, aby k tomu nebyl sveden kdokoli z nás.

Jsou v tvém životě nějaké „cizí ženy“? Jak je možné se jich zbavit?

Přehled dne Moudrost se ztrácí tak rychle, jak rychle začnu žít podle hodnot světa a ne nebe.

Mnoho žen ještě nikomu na moudrosti nepřidalo.

ŠALOMOUNOVY POSLEDNÍ DNY

„Hospodin tedy řekl Šalomounovi: „Protože to s tebou dopadlo tak, že nedodržíš mou smlouvu a má nařízení, která jsem ti přikázal, zcela jistě odtrhnu království od tebe a dám je tvému služebníku.“ (1 Kr 11,11)

Bůh nezůstal nečinně přihlížet, zatímco Šalomoun klesal do odpadnutí. Bůh nadále působil na srdce svého kdysi tak věrného služebníka.

Co Bůh řekl Šalomounovi na jeho chování? Uvědomujeme si, že každý náš skutek – ať dobrý či zlý – ovlivňuje jiné? V čem spatřujeme Boží milosrdenství vůči Šalomounovi? 1 Kr 11,11–13

Jaké zkoušky dopustil Bůh na Šalomouna v důsledku jeho hříšného jednání? 1 Kr 11,14–34

I když Písmo se o tom výslovně nezmiňuje, Ellen Whiteová píše, že Šalomoun si nakonec uvědomil nerozumnost svého počínání a učinil pokání. Dostatečně se poučil z této hrozné zkušenosti a v pozdějších letech „vnuknutím Ducha svatého zaznamenal pro budoucí pokolení historii svých promarněných let a z ní vyplývající varování“ (PK 52; PK 79). K těmto záznamům patří i to, co dnes známe pod názvem kniha Kazatel.

Co nám ve verších Kaz 1,1.16 a 2,4–10 pomáhá přisoudit autorství této knihy Šalomounovi?

Z Šalomounova smutného příběhu můžeme získat mnohá poučení. Například to, že bez ohledu na naše postavení není nikdo imunní vůči nerozumnosti hříchu a odpadnutí. Nebo smutnou skutečnost, že Šalomounův pád přinesl utrpení nejen jemu samému, ale i jiným. I to je všeobecně platný princip, který mnozí z nás znají. Z knihy Kazatel zřetelně cítíme trpkost a trápení, které musel Šalomoun za svá nesprávná rozhodnutí snášet.

I přesto, že se Šalomoun velice vzdálil od Boha, Bůh se jej nevzdal. Dokážeš si uvědomit velikost jeho lásky a starost, jakou má o každého z nás?

Přehled dne Bůh nezanevřel na Šalomouna.

Bůh nechal Šalomouna napsat knihu vlastních (i hříšných) zkušeností.

Bůh počítá s tím, že budeme mít tolik moudrosti, že se poučíme z Šalomounových chyb.

DOPORUČENÉ STUDIUM

V knize Proroci a králové si přečti příběh o Šalomounovi. (PK 17–30; PK 25–46)

„Po mnohá léta se Šalomounův život vyznačoval odevzdaností Bohu, spravedlností, pevnými zásadami a přísnou poslušností příkázáním Božím. Šalomoun řídil všechny významné podniky a moudře spravoval obchodní záležitosti království. Jeho bohatství a moudrost, jeho velkolepé budovy a veřejné stavby, které zbudoval v raných letech své vlády, jeho čínorodost, zbožnost, spravedlnost a velkomyslnost, již projevoval slovy i skutky, mu získaly oddanost jeho poddaných a úctu vládců mnoha zemí.“ (PK 21–22; PK 32)

„Začal však zapomínat na zdroj své síly a slávy. Jak jeho libůstky nabývaly převahy nad rozumem, rostlo jeho sebevědomí, víra v sebe a Šalomoun se začal snažit plnit Hospodinovy úmysly po svém. Soudil, že politické a obchodní svazky s okolními národy přinesou těmto národům známost pravého Boha; proto navazoval bezbožná spojení s jedním národem za druhým. Tato spojení byla často pečetěna sňatky s pohanskými princeznami. Příkázání Hospodinova byla zatlačována zvyklostmi okolních národů.“ (PK 35–36; PK 54)

Náměty k přemýšlení

- 1. Vzpomínejte ve třídě na velké vůdce, kteří se dopustili tragických omylů a chyb. Jaké paralely vidíte mezi nimi a Šalomounem? Nalézáte v těchto souvislostech nějaké poučení pro sebe?**
- 2. My všichni čelíme stejnému nebezpečí pomalého ztracení vědomí naší závislosti na Bohu. Jakou máme zodpovědnost vůči člověku, který se vydává na zlou cestu? Jak mu můžeme pomoci bez toho, aniž bychom jej odsuzovali?**
- 3. Znáte někoho, kdo se odvrátil od Boha? Můžete mu nějak dát najevo, že jej Bůh stále miluje?**

NIC NOVÉHO POD SLUNCEM?

Text na tento týden: Kaz 1

Základní verš

*„Co se dalo, bude se dít zase, a co se dělalo, bude se znovu dělat;
pod sluncem není nic nového.“ Kaz 1,9*

O řeckém filozofovi Diogenovi se traduje příběh, že chodil po athénských ulicích s lucernou. Jeho cílem bylo najít čestného člověka. Podle jedné verze tohoto příběhu se mu skutečně podařilo najít muže, který odpovídal jeho představám. Diogenes se však zmýlil. Ten člověk mu nakonec lucernu ukradl a chudák Diogenes musel hledat cestu domů potmě.

Z první kapitoly knihy Kazatel to vypadá, že podobnou zkušenost prožil i Šalomoun. Dívá se na přírodu a vidí důvod k zoufalství; hledá moudrost a je sklíčený; podívá se na život jako celek a zjišťuje, že nemá smysl. Pro bytosti, které touží po smyslu a cíli života, je skutečně těžké žít s takovýmto závěrem. Možná to je důvod, proč dokonce i ve vyspělých bohatých zemích lidé propadají depresím. Na výrobu antidepresiv se ročně vydává mnoho peněz. To všechno proto, že lidé nejsou šťastní.

První kapitola tvoří úvod knihy Kazatel. Začíná tvrzením o zbytečnosti a nesmyslnosti života – pokud jej žijeme bez Boha.

Cíl úkolu:

1. Pokusit se přemýšlet jako Šalomoun a dívat se chvíli na svět očima skeptika, kterému nic z toho, co se děje kolem, nedává smysl.
2. Popsat, jak by vypadal můj život, kdybych nepoznal Boha a život by mi nedával smysl.
3. Najít možné odpovědi na otázku, jak lidé dokáží žít celý život bez Boha, i když nemá smysl.

„KOHÉLÉT“ V JERUZALÉMĚ

„Slova Kazatele, syna Davidova, krále v Jeruzalémě.“ (Kaz 1,1)

Slovo „kohélét“, které se v tomto verši běžně překládá jako „Kazatel“, je z hebrejského základu „káhál“, což znamená shromažďovat, sesbírat. V řečtině se výraz „kohélét“ překládá výrazem podobným řeckému slovu pro církev – „ekklésia“. Odtud pochází řecký název této knihy – „Ekklesiastés“, tedy mluvčí ve shromáždění, kazatel.

Celá staletí se vedla diskuse o tom, co přesně znamená slovo „kohélét“. Jde o to, že pisatel shromáždil lid, aby jim představil svoji velkou moudrost? Nebo on je ten, kdo shromažďuje moudrost, jak to sám naznačuje v Kaz 1,13.16.17? Dodnes na tyto otázky nemáme jednoznačnou odpověď.

Přečti si Kaz 1. Napiš krátké shrnutí toho, o čem tu Šalomoun mluví. Jakou myšlenku chce autor vyzdvihnout? Při čtení měj na paměti, kdo tato slova psal, kdy a proč.

Po prvním přečtení se nám zdá, že je to výpověď zatrpklého skeptika a pesimisty. Nic podle něj nemá smysl, životní koloběh je pro něj jen marnost. Kdybychom vycházeli jen z této kapitoly, byly by její myšlenky podobné mnohým moderním ateistickým filozofům, kteří podobně docházejí k přesvědčení o nesmyslnosti a marnosti bytí. Když se však na tato slova podíváme z pohledu Šalomounova života a celé Bible, vidíme v nich jen obraz života bez Boha, plného pozemských starostí a zahořklosti, jenž vytváří protiklad k životu s Bohem, k mnohým zaslíbením a naději ve spasení. Z tohoto pohledu tato kapitola dokonale zapadá do celkového tématu Písma.

Kolik trpkosti a cynismu vidíš ve svém životě? Co je jejich příčinou? Jak se můžeš těchto pocitů zbavit, dřív než otráví celý tvůj duchovní život?

Přehled dne Kohélét – slovo nejasného původu.

Poselství Kaz 1 se vymyká tomu, na co jsme v Bibli zvyklí.

Smysl života bez Boha: Žádný! I když mnozí tvrdí něco jiného.

POMÍJIVOST, SAMÁ POMÍJIVOST

„Pomíjivost, samá pomíjivost, řekl Kazatel, pomíjivost, samá pomíjivost, všechno pomíjí.“ (Kaz 1,2)

Hebrejský výraz „hébel“ znamená doslova pára nebo vánek; skrývá v sobě tedy pocit prázdnoty, nesmyslnosti a marnosti. Překladaelé Bible jej proto překládají jako pomíjivost či marnost. Toto slovo se v knize Kazatel objevuje mnohokrát.

Když myslíš na páru nebo vánek, co ti přichází na mysl? Proč Šalomoun používá tento obraz, když hovoří o životě?

Je nutné vnímat to, v jaké situaci psal autor tato slova: léta svého života, plná mužnosti a příslibů, promrhal činnostmi, které neměly trvalou hodnotu. Kdybys většinu svého života pracoval pro „hébel“ (páru), také by ti na jeho konci všechno připadalo jako pára; měl bys pocit, že uběhl velmi rychle a byl naplněn zbytečnými věcmi.

Vyhledej si následující verše. V čem vyjadřují stejnou myšlenku?

Iz 52,3

Mt 6,19.20

Mk 8,36

Jk 4,14

Šalomounova slova jsou tak silná proto, že je řekl muž, který měl všechno, co mu tento svět mohl nabídnout. Naplno si užíval všech světských rozkoší a radovánek. Měl všechno, co chtěl. (Kaz 2,10) Přes to všechno nakonec nazývá svůj život něčím tak nicotným, jako je pára či vánek.

Pečlivě zvažujme, co je v našem životě důležité, a co je jen „párou“!

Kolik z toho, co v životě děláš, bys mohl považovat za „hébel“? O jaké věci ti naopak skutečně jde? Je možné, abys to, co je teď pro tebe důležité, považoval jednou za „hébel“?

Přehled dne Hébel – slovo s jasným významem „bezvýznamnost“.

Není co závidět těm, co mají všechno, na co si vzpomenou. Je to bezvýznamné.

Důležité není „mít“, ale „být“.

SLUNCE OPĚT VZEJDE

„Jaký užitek má člověk ze všeho svého pachtění, z toho, jak se pod sluncem pachtí? Pokolení odchází, pokolení přichází, ale země stále trvá.“ (Kaz 1,3,4)

Šalomoun se dříve s nadšením zajímal o přírodu a čerpal z ní mnohá duchovní naučení. I později pozoroval přírodu, ale vzhledem ke změnám ve svém způsobu myšlení si všímá něčeho jiného. Nalézá v ní procesy, které používá ke zdůvodnění svého pohledu na život.

Jakou myšlenku Šalomoun vyzdvihuje v Kaz 1,4–11? Jsou jeho závěry skutečně přesné a výstižné?

Šalomoun dělá to, co někdy nazýváme „teologií přírody“ – pokouší se objevit pravdu o Bohu, realitě a životě v samotné přírodě. Na tom není nic špatného. Přírodu máme považovat za „druhou knihu“ Božího zjevení. (Iz 40,26)

Jakým způsobem k nám příroda promlouvá? Co všechno nás může naučit o Bohu? Má v tom nějaké hranice a omezení?

I když poselství této „druhé knihy“ je skutečně mocné, někomu, kdo v ní neumí číst, můžete předložit ten nejúžasnější a nejkrásnější pohled, a přece to pro něj nebude nic znamenat. Šalomoun si stěžuje na svůj život, pozoruje přírodu a dochází k závěru, ke kterému musí člověk bez Boha nevyhnutelně dospět. Svůj pesimismus vnáší do samotné přírody.

Už vícekrát v dějinách se stalo, že při pozorování přírody lidstvo dospělo k nesprávnému závěru. Jistý spisovatel v 18. století tvrdil, že když příroda – kvůli hladu, moru a záplavám – ničí a zabíjí, člověk může dělat totéž; vlastně jen „následuje příklad přírody“. Opět to svědčí o tom, jak je snadné vnést naše špatné postoje do toho, co se děje kolem nás.

Dokážeš se dívat na věci „objektivně“? Jak často dovolíš, aby tvá špatná nálada nebo negativní postoje ovlivnily tvoje jednání a slova? Uvědomil sis, že ochrana před vnášením vlastních špatných postojů do věcí kolem nás spočívá ve smrti vlastního JÁ?

Přehled dne Příroda – pro někoho kniha o stvoření a o Bohu.
Příroda – pro někoho kniha o evoluci a světě bez Boha.
Příroda – dává každému takové odpovědi, jaké sám chce.

KOLOBĚH

„Všechny řeky spějí do moře, a moře se nepřeplní; do místa, z něhož vytékají, se zase vracejí k novému koloběhu. Všechny věci jsou tak únavné, že se to nedá ani vypovědět; nenasytí se oko viděním, nenaplní se ucho slyšením.“ (Kaz 1,7.8)

Šalomoun pozoroval okolní přírodu a viděl v ní nekonečné, zdánlivě nesmyslné opakování. Slunce vychází a zapadá, vítr fouká, řeky stále tečou – rok, desetiletí, staletí, tisíciletí. . . Co bylo, to opět bude, a co bude, to už tady bylo, „pod sluncem není nic nového“ (Kaz 1,9).

Jak Šalomoun srovnává pomíjitelnost lidstva v protikladu k nekonečnému koloběhu přírody? Kaz 1,1–4

Země trvá, lidé mizí. Nejsme nic jiného než pára, „hěbel“. Tyto myšlenky nás přivádějí k zvláštnímu poznání: Jsme bytosti, které sice dokáží pochopit, že je zde něco, co nás převyšuje a je věčné, ale zároveň si uvědomujeme, že to přesahuje naše chápání, že to lze pochopit jedině vírou. Slunce, řeky, vítr – to vše tady bylo a bude; to jen člověk přichází a odchází, a již se nevrátí. Proto se nám může zdát, že život je – jak napsal W. Shakespeare – jen příběhem plným zvuku a hněvu, který nic neznamená.

Jaké východisko z těchto bezútěšných úvah, jež čteme v první kapitole Kazatel, nabízejí následující verše? 1 K 15,26.51–55; Žd 2,14; Zj 21,4

Mnoho filozofů se pokoušelo vysvětlit složité otázky naší existence různými myšlenkovými systémy. Nikdo z nich však nevyřešil problém smrti. Každý život jednou pohltní smrt, a dokud se nenajde odpověď po smyslu života a smrti, nemohou tyto nauky nikomu v hledání smyslu života pomoci. Lidská moudrost totiž nemůže dát odpověď na tyto otázky.

Ježíš nám ukázal, že smrt není konečná. Jednou budeme znovu žít. Nekonečný koloběh života na této hříšné planetě se jednoho dne zastaví, ale náš nový život potrvá.

Přehled dne Příroda = nesmyslný koloběh.
Věčný koloběh + pomíjitelnost člověka = bezvýznamnost.
Smrt obírá život o jeho smysl a význam.

MOUDROST „POD SLUNCEM“

„Viděl jsem všechno, co se pod sluncem děje, a hle, to vše je pomíjivost a honba za větrem. Co je pokřivené, nelze napřímit, a čeho se nedostává, nelze spočítat.“ (Kaz 1,14.15)

Ve verších 12–18 můžeme lépe poznat, kdo je pisatelem. Nejenže víckrát připomíná své postavení jako krále, ale zmiňuje se i o tom, že má víc moudrosti, než kdy měl kdokoli jiný v Jeruzalémě. Všechny tyto znaky jednoznačně ukazují na Šalomouna.

Jak rozumíš výrazu „pod nebem“? (v. 13) Co tím chtěl Šalomoun zdůraznit?

„Pod nebem“ (podobně i pod sluncem) má za cíl soustředit naši pozornost na to, co se děje na zemi, na zbytečnost všeho pozemského poznání a moudrosti. Svět nedokáže odpovědět na složité otázky života a smrti; vždyť právě svět se vším, co je na něm, bývá příčinou tíživosti života. Odpověď může přijít od někoho většího, než je svět a jeho zákonitosti, od toho, kdo je nad světem a kdo svět přemohl. (J 16,33) Tím je Ježíš. Bez něj svět z lidí dělá nespokojené, mrzuté a skeptické bytosti. Lidé získávají moudrost, ale přináší jim to jen zármutek a více trápení.

Německý filozof Arthur Schopenhauer přemýšlel podobně jako Šalomoun, když napsal: „Všechno v životě (pod sluncem) svědčí o tom, že pozemské štěstí je předurčeno k tomu, aby bylo zmařeno.“

Znovu si přečti Kaz 1,12–18. K jakému bolestnému poznání Šalomoun dospěl? Jak to souvisí s 2 Tm 3,7?

Zamysli se nad Kaz 1,15: „Co je pokřivené, nelze napřímit, a čeho se nedostává, nelze spočítat.“ Které pokřivené nebo zlomené věci v životě už nemůžeš napravit? Co z toho, po čem toužíš, ti svět nemůže dát? Jak silná je pro tebe touha po druhém příchodu Ježíše Krista?

Přehled dne Šalomoun poznal moudrost světa i moudrost nebe. Svět klade otázky, na které nezná odpovědi. Bible má na tyto otázky odpověď.

DOPORUČENÉ STUDIUM

Ludwig Wittgenstein řekl: „Svět šťastného člověka je jiný než svět nešťastného člověka.“ Při čtení knihy Příslloví jsme poznali jiný pohled Šalomouna na věci, který charakterizuje určité období jeho života. Jaké změny v jeho postoji jsi postřehl? Proč sehrává správný vztah k Bohu tak důležitou roli v tom, jak se díváme na život?

„Šalomoun si nestěžuje na neustálý koloběh přírody, ale vidí v něm paralelu ke koloběhu lidského života. (Kaz 1,4) Je život předáván z pokolení na pokolení jen něco, co se opakuje bez jakékoliv krásy a jedinečnosti? Má Bůh s lidstvem určitý věčný záměr, který nakonec nahradí tento zdánlivě nekonečný koloběh lidského žití?“ (3BC 1064)

„Ve své lidské moudrosti svět nepozná Boha. Moudří lidé světa shromažďují neúplné poznatky o Bohu prostřednictvím stvořených věcí a pak ve své nerozumnosti vyvyšují přírodu a její zákony nad Boha přírody. Příroda je otevřená kniha, která zjevuje Boha, jenž ji stvořil. Avšak ti, kteří Boha nepoznají skrze jeho zjevení v Kristu, získají z přírody jen neúplné poznání o Bohu.“ (Ellen Whiteová, Healthful Living, 293)

Náměty k přemýšlení

- 1. Jaké zjevení Boha je skryto v přírodě? Co všechno nám může o Bohu příroda povědět? A co je nad její možnosti? K jakým nesprávným závěrům můžeme dospět na základě přírody? Porozuměli jsme z toho, jak důležité je plné zjevení Boha v Písmu?**
- 2. Proč je tak snadné zaujmout k životu pesimistický postoj? Myslíte si, že je v životě potřebná i trocha skepse? Vždyť žijeme v padlém světě určeném pro záhubu. Jak najít správnou rovnováhu, abychom neviděli všechno černě jako Šalomoun v první kapitole knihy Kazatel?**

„V NIČEM, CO SI ZAŽÁDALY MÉ OČI, JSEM JIM NEBRÁNIL...“

Texty na tento týden: Kaz 2; Př 3,13–28

Základní verš

„Vždyť co má člověk z veškerého svého pachtění, z honičky za žádostmi svého srdce, z toho, jak se pod sluncem pachtí?“ (Kaz 2,22)

„Věnoval jsem se filozofii, právu, medicíně a pomoz mi Bože i teologii s vášnivým zápallem... Nyní, bídný hlupák, tu stojím znovu a nejsem moudřejší, než jsem byl předtím.“ (J. W. Goethe – Faust)

Zdá se, že hledání poznání Faustovi nepřineslo větší uspokojení. Dokonce ani studium teologie, pokud k němu nepřistupujeme s pokorným a hledajícím srdcem, nevede k ničemu.

Šalomoun se na rozdíl od Goetheho Fausta otevřeně nezaprodal ďáblu ve snaze získat štěstí a bohatství. On to všechno měl. Přesto klesl stejně hluboko. Naštěstí Ježíš klesl ještě níž, „kvůli nám (jej Bůh) ztotožnil s hříchem“ (2 K 5,21), aby mohl pozdvihnout z hanby hříchu ty, kteří zapadli až na samé jeho dno.

V tomto úkolu se soustředíme na Šalomounova slova o únavě a znechucení ze života, tak příznačná pro život bez Boha. Pokud si pozorně všimneme jeho slov, objevíme v nich vzácná ponaučení. Nedopouštějme se zbytečně stejných chyb, jaké učinil Šalomoun.

Cíl úkolu:

1. Vyjádřit se k názoru, že věřící člověk nemůže trpět znechucením ze života.
2. Najít a vyjádřit shody a rozdíly mezi člověkem, který věří v Boha, a tím, kdo v Boha nevěří.

HONBA ZA VĚTREM

„Blaze člověku, jenž našel moudrost, člověku, jenž došel rozumnosti. Nabytí jí je lepší nežli nabytí stříbra, její výnos je nad ryzí zlato.“ (Př 3,13.14)

První kapitola končí Šalomounovým nářkem nad moudrostí a poznáním, které získával po mnoho let. Všechno se mu zdálo nesmyslem, honbou za větrem. Bylo by to smutné, kdyby zůstal u tohoto přesvědčení, zvláště když Bible na mnoha místech mluví o tom, že lidé žasli nad moudrostí jeho pozdějších let.

Porovnej Šalomounův postoj k moudrosti s přesvědčením, jaké měl předtím, např. v Př 3,13–26. V čem se jeho pohled změnil?

Starý a zatrpklý Šalomoun zabloudil. Všechno poznání a moudrost, kterou do té doby získal, pro něj najednou byly ničím. Avšak moudrost, o které mluví kniha Přísloví, je moudrost zaměřená na poznání Boha, zdroje všeho poznání a vši moudrosti. Sám Šalomoun to dokládá, když v Př 3,19 spojuje poznání s pochopením Boha jako Stvořitele. Taková moudrost neznamená jen znalost abstraktních teologických pojmů o Bohu či všemohoucnosti. V těchto verších knihy Přísloví naopak vidíme, jak úzce je moudrost spojena s každodenním životem. Pravá moudrost se odrazí ve způsobu, jak žijeme. Šalomoun ztratil pravou moudrost, která mu byla v mládí darována, a našel už jen moudrost světa. Proto začal to všechno považovat za marnost a nesmyslnost, za důvod k trápení a smutku.

Druhá kapitola knihy Kazatel logicky navazuje na tu předchozí. Co Šalomoun vyznává v Kaz 1,16–2,3?

Pro lidské bytosti je charakteristické, že se pořád za něčím ženou ve snaze najít štěstí a uspokojení. Jaká je tvá zkušenost s hledáním světského štěstí? Proč není možné najít v naplnění těchto tužeb trvalé uspokojení?

Přehled dne Šalomoun hodnotí přínos a užitek moudrosti:
 Jako mladý král vyznává: „Moudrost přináší člověku mnoho dobrého.“
 Jako starý zkušený král pronáší: „Moudrost člověka zbytečně zatěžuje.“

PRINCIP ROZKOŠE

„Vino je posměvač, opojný nápoj je křikloun; kdo se v něm kochá, ten moudrý není.“ (Př 20,1)

„Usmyslil jsem si, že své tělo osvěžím vínem, ačkoli mé srdce tíhne k moudrosti, a že se chopím té pomatenosti, dokud nezjistím, co dobrého pod nebem mají lidští synové z toho, co konají ve vyměřených dnech svého života.“ (Kaz 2,3)

Když Šalomoun zjistil, že moudrost a jakékoliv lidské snažení jsou zbytečné, začal namísto toho vyhledávat věci, které mu působily rozkoš. Neustálému vyhledávání rozkoší říkáme hedonismus. Většinu jejích zastánců jde jen o vlastní potěšení. Ale někteří skutečně věří, že zdrojem všeho dobra je rozkoš, proto všechno, co je příjemné, považují zároveň za dobré.

Porovnejte Šalomounovy výroky v Kaz 2,1–3 a Př 20,1. Z čeho můžeme usoudit, že své názory nezměnil?

Na vyhledávání rozkoše jen pro rozkoš samotnou je něco velmi záluďného. Sice se z ní zpočátku těšíme, ale dřív nebo později nás přestane uspokojovat. Jako by se z ní něco ztrácelo, takže jí potřebujeme víc a víc, abychom prožili stejnou míru okamžitého uspokojení. Nakonec si uvědomíme, že život je mnohem víc než rozkoš a že rozkoš samotná nás nechává prázdné a neuspokojené. Za toto poznání Šalomoun draze zaplatil.

Přestože to byl Šalomoun, kdo kdysi varoval před žádostivostí, sám dopadl tak, že „měl mnoho žen: sedm set kněžen a tři sta ženin“ (1 Kr 11,3). Ač kdysi varoval před nenasytností, nakonec se neskutečně přejídal vším možným. (1 Kr 5,2.3) Jak snadno se lidské zásady změni! Jakou výstrahou je ti Šalomounův pád?

Přehled dne Hedonista: „Všechno, co je příjemné a přináší rozkoš, je dobré.“
Šalomounovo obrácení: ze stoprocentního věřícího na stoprocentního hedonistu.
Pozor na nečekané zvraty našich přesvědčení.

„V NIČEM, CO SI ZAŽÁDALY MÉ OČI, JSEM JIM NEBRÁNIL...“

„V ničem, co si zažádaly mé oči, jsem jim nebránil, svému srdci jsem neodepřel žádnou radost a mé srdce se radovalo ze všeho, za čím jsem se pachtil, a to byl můj podíl ze všeho mého pachtění.“ (Kaz 2,10)

Jedním z nejznámějších a neúspěšnějších obchodníků v americké historii je Lee Iacocca, který dlouhá léta vedl obrovskou společnost Chrysler Corporation. Při jedné příležitosti řekl: „Vstoupil jsem do podzimu svého života a stále ještě přemýšlím nad tím, o co vlastně v životě jde... Zatím vám mohu říct jen tolik, že sláva a bohatství je k ničemu.“

Jakou myšlenku vyjadřuje Kaz 2,4–11?

Šalomouna do jisté míry uspokojovala materiální prosperita (Kaz 2,10), ale i tento pocit se časem vytratil, protože nenaplňoval nejzákladnější potřeby lidské duše. (v. 11) Kdyby bohatství přinášelo štěstí, Šalomoun by byl dozajista tím nejšťastnějším člověkem na světě. Při čtení knihy Kazatel však poznáváme, že to nejsou slova šťastného člověka.

Znovu si přečti Kaz 2,4–11. Čeho všeho Šalomoun nabyl? Viz také 1 Kr 7; 10,10–29.

Proč i přes tolikerou hojnost nebyl šťastný?

Šalomoun měl mnoho hmotných věcí; všechny jeho tělesné tužby byly naplněny. Jako lidské bytosti jsme však něčím víc než jen souhrnem orgánů či tělem. Máme morální a duchovní potřeby, které nemohou naplnit hmotné věci. Šalomoun je toho důkazem. Ze současných výzkumů dokonce vyplývá, že v určitých zemích, kde jsou lidé bohatší, je větší procento nešťastných a se životem nespokojených lidí než v některých chudších zemích.

U Mt 6,33 jsou zapsána slova, která mohla vyřešit Šalomounův problém. Jak může tento verš pomoci tobě ve tvých pokušeních?

Přehled dne Čím víc Šalomoun měl, tím víc z toho nic neměl.
Štěstí není dáno tím, co mám.
Štěstí je spokojenost s tím, co mám.

ÚDĚL HLUPÁKA

„V srdci jsem si řekl: Co potkává hlupáka, potká i mne. Nač jsem tedy byl tak nadmíru moudrý? A v srdci jsem usoudil, že i to je pomíjivost.“ (Kaz 2,15)

Šalomoun prožíval těžké chvíle. Došel k závěru, že ani všechna jeho moudrost jej ne učinila lepším. Proto začal vyhledávat rozkoš a zábavu. Odměnou mu byla jen prázdnota. I když byl zřejmě nejbohatším člověkem starověkého světa, nedokázal naplnit nejvnitřnější potřeby svého nitra. Všechno pro něj bylo jen „pomíjivost a honba za větrem“ (v. 11). Jeho úvahy jej však dovedly ještě dál.

Na co Šalomoun poukazuje v Kaz 2,12–17? Jsou jeho stížnosti opodstatněné? Jak bys mu jako křesťan odpověděl?

Ježíš řekl něco, co úzce souvisí s tím, o čem tu hovoří Šalomoun. Ve svém Kázání na hoře pronáší: „Protože on (nebeský Otec) dává svému slunci svítit na zlé i dobré a déšť posílá na spravedlivé i nespravedlivé.“ (Mt 5,45) Na jiném místě, když mluví o „Galilejcích, jejichž krev smísil Pilát s krví jejich obětí“, Ježíš říká: „Myslíte, že tito Galilejci byli větší hříšníci než ti ostatní, že to museli vytrpět? Ne, pravím vám, ale nebudete-li činit pokání, všichni podobně zahynete.“ (L 13,2.3; viz také verše 4.5) Na těchto místech Ježíš osvětluje něco, co se nám zdá být jasné – že bolest a utrpení nejsou údělem jen bezbožných. I dobří lidé trpí. Proto se Šalomoun domnívá, že všechno je zbytečné, protože všechny, moudré i blázný, čeká smrt. Ježíš však přichází k jinému závěru: „Když nebudete činit pokání, všichni podobně zahynete.“ Ježíš je upozornil na něco, co přesahuje bezprostřední úděl, ať už bezbožných nebo spravedlivých.

Jak ti tvoje víra v Boha pomáhá vyrovnat se s nevyhnutelností smrti? Která biblická zaslíbení ti dávají největší naději?

Přehled dne Moudrý či hloupý, bohatý či chudý – všechny nás to jednou čeká. Šalomoun nenesl pomyšlení, že jeho život jednou skončí stejně jako život chudého blázna.

DĚDICTVÍ

„Pojal jsem nenávisť k životu, zošklivilo se mi, co se pod sluncem děje. To vše je pomíjivost a honba za větrem.“ (Kaz 2,17)

Šalomoun jde ve svých úvahách až do krajnosti. Je pro něj špatné to, že všechny jeho světské cíle a snahy vyšly nazmar, špatné je, že moudrý i hlupák zemře. Teď si však stěžuje i na to, co se stane po jeho smrti.

Co je důvodem Šalomounových výroků v Kaz 2,17–26?

Šalomoun pochopil podstatu problému. Lidé se strachují o své dědictví, ať je jakékoliv. Je deprimující myslet na to, že celý život těžce pracujete, abyste po sobě něco zanechali, a po vás přijde někdo, kdo se postará o to, aby všechna vaše námaha přišla nazmar.

Co říká Šalomoun ve verších 24–26?

Přestože není snadné text dobře pochopit, zdá se, že Šalomoun říká: Když nemohu žádným způsobem ovlivnit to, jak s majetkem naloží mí dědicové, aspoň si radši budu užívat. Neobhájuje však prostopášnost a nevázanost (to už zakusil). Z tohoto i jiných textů usuzujeme, že zastává biblické chápání, že život, který žijeme v souladu s Boží vůlí, může přinést mnoho pozemského požehnání, jehož součástí je i tělesné potěšení: „Dáváš růst travě pro dobytek i rostlinám, aby je pěstoval člověk, a tak si ze země dobýval chléb. Dáváš víno pro radost lidskému srdci, až se tvář leskne víc než olej; chléb dodá lidskému srdci síly.“ (Ž 104,14.15)

Co děláš pro to, abys nepromrhal „dědictví“, které ti Bůh zanechal prostřednictvím Ježíšovy oběti?

Přehled dne Šalomoun si stále jen stěžuje.
Nejmocněji pocítil bezmocnost.
Ani dědictví – ať už materiální, nebo duchovní – není vždy doceněno.

DOPORUČENÉ STUDIUM

„Šalomoun popisuje svoji cestu ke štěstí. Dával si intelektuální cíle, naplňoval svoji touhu po zábavě a rozkoších, realizoval své vize v obchodním podnikání. Byl obklopen fascinující nádherou života na královském dvoře. . .

Sedával na trůnu ze slonoviny, ke kterému vedly schody ze zlata. Po stranách stálo šest zlatých lvů. Kochal se pohledem na dokonale vytvořené nádherné zahrady, které měl přímo před očima. Bylo to skutečně něco nádherného. . . Ptáci různých druhů se zářivým opeřením přeletovali ze stromu na strom a všude se rozléhal jejich nádherný zpěv. Mladé služebnictvo, nádherně oblečené a ozdobené, čekalo, aby splnilo jeho sebemenší přání. Pro královo rozptýlení se za přehnané náklady pořádaly hlučné radovánky, hudba, sporty a hry.

Ale. . . toto plýtvání zanechalo vliv na jeho kdysi tak čestné a rozumné chování. . . Čelo plné vrásek prozrazovalo starosti a neštěstí. . . Zničené tělo a nervy svědčily o důsledku porušování přírodních zákonů. Šalomoun přiznal, že svůj život promarnil neúspěšnou honbou za štěstím.“ (ML 167)

Náměty k přemýšlení

1. **Jistý univerzitní profesor řekl studentovi, který byl křesťanem: „Nepotřebuji Ježíše. Jsem slavný, mám rodinu, dobré zaměstnání. Co máš takového, co já nemám?“ Jak bys mu odpověděl?**
2. **Přemýšlejte nad současnými Šalomouny – bohatými a slavnými lidmi, o kterých se domníváme, že mají všechno, ale nakonec v případě některých vyjde najevo, že byli v životě nešťastní. Co nám to chce říct?**
3. **Možná že i ty máš podobnou zkušenost s touhou po světských věcech: jen co je konečně máš, uvědomíš si, že tě neudělaly tak šťastným a spokojeným, jak jsi očekával. Jakou radu bys dal mladému člověku, který horečně touží zbohatnout?**

O BYTÍ A ČASE

Text na tento týden: Kaz 3

Základní verš

„Řekl jsem si v srdci: Spravedlivého i svévolníka bude soudit Bůh, nastane čas soudu nad vším děním, nad vším, co se koná.“ (Kaz 3,17)

„Neboť všechno jsem už poznal, skutečně všechno:

Znám večery, rána, poledne.

Můj život je odměřován kávovými lžičkami.“

(T. S. Eliot, The Love Song of J. Alfred Prufrock)

Asi ne všem je život odměřován kávovými lžičkami, ale jisté je, že je všem odměřován. Pro většinu z nás – pokud je nám přáno – tato výměra vychází přibližně na sedmdesát let; pokud jsme zvlášť požehnáni, tak na osmdesát. My, kteří máme tu lepší část života už za sebou, můžeme říct, že to není mnoho. Pro smrtelné bytosti je čas vzácné zboží.

Možná právě proto začíná třetí kapitola tímto pro nás důležitým tématem – časem. Šalomoun ji začíná nejkrásnější poezií, jaká kdy byla vůbec napsána o čase a všem, co s ním souvisí. Jsou v ní skryty zásadní otázky naší existence: Je skutečně důležité podřídit se určitým časovým obdobím? Můžeme my, lidské bytosti žijící v konečném světě, pochopit věčnost? Kdy Bůh odsoudí zlo a nespravedlnost tohoto světa? Jaký je rozdíl mezi lidmi a zvířaty, když na jedny i druhé čeká stejný konec?

Na to, aby se odpovědi vešly do jedné kapitoly, jsou tyto otázky příliš obtížné. Znovu připomínáme, že pochopit tyto verše můžeme jen tehdy, když se na ně budeme dívat v kontextu celého Písma.

Cíl úkolu:

1. Vyjmenovat různé způsoby, jakými se jaké lidé vyrovnávají se smrtí, a říct si, jak jsem já osobně připravený na smrt.
2. Zdůraznit bezmocnost člověka vůči plynutí času a vůči tomu, co se stane se vším, co na tomto světě po smrti zanechám.
3. Odhalit „těžký úděl“ člověka na tomto světě podle knihy Kazatel i podle svého života.

BŮH ČASU

„Všechno má určenou chvíli a veškeré dění pod nebem svůj čas.“ (Kaz 3,1)

Jak máme přesné hodinky? Pod slovem „přesnost“ si představím například céziové atomové hodiny, které měří čas s přesností kmitočtu 9 192 631 770 Hz za sekundu, což je frekvence, ve které určité atomy absorbují a vyzařují radiaci. Taková je přesnost načasování, kterou Bůh vložil do těchto částic přírody.

V NASA, centru pro lety do vesmíru ve Spojených státech, mají vědci tabulku, do které jsou zanesena všechna zatmění slunce od roku 2000 před n. l. až po rok 3000 n. l. Časový rozvrh, který Bůh určil pro tuto oblast přírody, je tak přesný, že víme nejen to, kdy bylo poslední zatmění, ale i to, kdy se ukáže další.

Příroda jasně dokazuje, že Bůh má čas pod kontrolou. Pro nás adventisty, kteří se zvláště zajímáme o prorocství, by to nemělo být žádným překvapením. Vždyť mnohá prorocství, která nám pomohla pochopit naši identitu a poslání, úzce souvisejí s časem.

Připomeň si následující časová prorocství, která se již naplnila – Da 7,25; 8,14; 9,24–27; Zj 12,14. Co nám vyjevují o moci a svrchovanosti Boží nad tím, co se děje na této zemi?

Bible na mnoha místech zmiňuje úlohu času v Božích plánech. Když se Ježíš objevil v Galileji, vyhlásil, že „se naplnil čas“ (Mk 1,15). Pavel v souvislosti s prvním příchodem Ježíše Krista napsal, že „když se naplnil stanovený čas, poslal Bůh svého Syna“ (Ga 4,4). Bůh jedná podle časových plánů, aby uskutečnil svoji vůli.

Máš nějaké otázky, které tě trápí, když přemýšlíš nad načasováním jednotlivých událostí? Co můžeš udělat pro to, aby ses naučil důvěřovat Božímu časovému plánu?

Přehled dne Bůh je mimo čas.

Čas je v Božích rukou. Bůh pracuje prostřednictvím času.

Člověk je v rukou času.

ČAS NA...

„Je čas milovat i čas nenávidět, čas boje i čas pokoje.“ (Kaz 3,8)

Při čtení Kaz 3,1–8 si všímáme protikladů – rození, umírání, stavění, bourání, milování a nenávisť. . . Mnozí učenci dosud diskutují nad smyslem těchto veršů, ale zdá se, že Šalomoun má na mysli různé aspekty lidského života a to, že v jistém čase je některé jednání vhodné, zatímco jindy je správné dělat něco zcela opačného.

To, co nám pomůže rozluštit pravý význam těchto vět, je začátek verše 11, ve kterém se o Bohu říká: „On všechno učinil krásně a v pravý čas.“ Tyto různé činnosti jsou ve vhodný čas správné. Zmiňované verše nejsou o Boží prozřetelnosti, ale spíše o lidské svobodě a našem časovém pořadí událostí.

Problematický se nám může zdát verš 3, „je čas zabít“. I tady existují různé výklady, ale uvědomme si, že Šalomoun byl král a vládl nad národem, který znal trest smrti. (viz Ex 22,18–20) Stojí za to si povšimnout, že hebrejské slovo pro „zabít“ z Kaz 3,3 není totéž jako slovo v Ex 20,13, které má význam „vraždit“.

Jak důležitý je podle těchto veršů časový plán pro náš život?

Ž 37,7

Mt 5,21–24

Mt 8,21.22

Ř 8,25

1 K 4,5

Jk 1,19

Máš před sebou nějaké vážné rozhodnutí, které musíš udělat? Pokud ano, sehrává v něm důležitou úlohu čas? Nedopadlo by to lépe, kdybys je odložil na později? Anebo jsi je měl udělat už dřív? Mysli na to, že „všechno má svůj čas“. Dovol, aby ti modlitba, studium Bible a rady ostatních pomohly udělat správné rozhodnutí v pravý čas.

Přehled dne Všechno má svůj čas. (I studium sobotních úkolů.)

Naše rozhodnutí dávají času jeho hodnotu.

Příliš mnoho nesprávných rozhodnutí může znehodnotit náš čas.

VĚČNOST V JEJICH SRDCI

„On všechno učinil krásně a v pravý čas, lidem dal do srdce i touhu po věčnosti, jenže člověk nevystihne začátek ani konec díla, jež Bůh koná.“ (Kaz 3,11)

Co podle tebe Šalomoun zdůrazňuje v Kaz 3,11–15? Vysvětli tyto verše na základě celého Písma.

Šalomoun tu uznává moc a sílu Boha v protikladu k slabosti a bláznovství člověka. Ovoce lidské práce může ve správném čase sklidit úrodu radosti a potěšení už nyní, „pod sluncem“, v tomto životě.

Jak rozumíš tomu, že Bůh dal lidem touhu po věčnosti (přesněji přeloženo „dal jim do srdce věčnost“? Než odpovíš, připomeň si Šalomounův nešťastný a nenaplněný život. Viz také Žd 11,13–16; 1 J 2,15–17.

Jak uvidíme v části na čtvrtek, lidé i zvířata mají „pod sluncem“ společný úděl – všichni umíráme. Ale rozdíl je v tom, že Bůh dal do našich srdcí věčnost. Dokážeme pochopit existenci, která nás převyšuje; uvědomujeme si, že i když zemřeme, čas jde dál, až k věčnosti. Každý den našeho života stojíme tváří v tvář smrti – a to v nás vyvolává obavy, strach a pocit nedokonalosti. Tak to má být; nemůžeme být spokojeni či lhostejní ke svému údělu, protože původně jsme nikdy zemřít neměli. Smrt je vetřelec, dílo satana. Proto jsou v konečném důsledku všechny tělesné požitky tak bezcenné („hébel“) – protože nedokáží vyřešit realitu smrti, jež se nám neustále připomíná.

Dobrou a nádhernou zprávou je, že Ježíš přišel, aby zničil smrt, a tak nás už nyní osvobodil od strachu, který s sebou smrt přináší. (Žd 2,15)

Přehled dne Těžký úkol člověka – v kráse stvořeného světa nezapomenout na Stvořitele.
Těžký úkol člověka – za spánkem smrti vytušit skutečný život nebo smrt.
Těžký úkol člověka – po spánku smrti očekávat skutečnou věčnost.

JEŽÍŠ A SOUD

„Dále jsem pod sluncem viděl: na místě práva – svévole, na místě spravedlnosti – svévole.“ (Kaz 3,16)

Šalomoun i nadále přemýšlí a zkoumá čas. V Kaz 3,16.17 však poprvé zmiňuje téma, které se v knize Kazatel bude často opakovat – téma lidské nespravedlnosti a Božího soudu.

Jak se mohlo stát, že – jak překládá Bible kralická – byla „na místě soudu bezbožnost a na místě spravedlnosti nespravedlnost“? Zažil jsi někdy nespravedlnost tam, kde by mělo být právo? Jaké pocity to u tebe vyvolává? Jak se asi cítil Šalomoun?

Koho nerozčiluje nespravedlnost a bezpráví? Šalomoun podobně jako mnohý z nás by chtěl i přes svůj zatrpklý postoj k mnohým věcem vidět Boží soud nad svévolníky. Věří v konečnou spravedlnost, kterou Bůh v určeném čase vykoná. (Kaz 3,17)

V J 12,31 je napsáno: „Nyní je soud nad tímto světem...“ Můžeme říci, že kříž byl a je soudem nad spravedlivými i bezbožnými?

Na kříži, místě soudu, vidíme bezpráví – bezhříšný Boží Syn umírá za hříchy nevděčného a bezbožného světa. Nespravedlnost celého světa je potrestána v osobě Ježíše Krista, který byl „ztotožněn s hříchem, abychom v něm dosáhli Boží spravedlnosti“ (2 K 5,21). Proto je kříž soudem spravedlivých – kříž nám díky Ježíšově oběti zajistil ospravedlnění.

Kdyby tě někdo poprosil o stručné vysvětlení toho, co pro tebe znamená Ježíšova smrt, co bys odpověděl?

Přehled dne Těžký úkol člověka – za problémy vidět milujícího Boha.
Těžký úkol člověka – vysvětlovat knihu Kazatel.

O LIDECH A ZVÍŘATECH

„Kdo ví, zda duch lidských synů stoupá vzhůru a duch zvířat sestupuje dolů k zemi?“
(Kaz 3,21)

Přečti si Kaz 3,18–22. Jaká myšlenka na pozadí celé biblické zvěsti je zde vyzdvihnuta? Jakému poselství z těchto veršů bychom měli věnovat pozornost?

Jaký je vlastně rozdíl mezi mrtvým člověkem a mrtvým zvířetem? Po mnoha letech z obou zbudou jen rozpadající se kosti.

Šalomoun znovu vyjadřuje nesmyslnost života člověka, který žije bez Boha, jen pro okamžité potěšení. Všechno se zdá být beze smyslu, vždyť nakonec zvířata i lidé „spějí k jednomu místu, všechno vzniklo z prachu a vše se v prach navrací“ (v. 20). Když se vrátím k části na úterý, její závěr mnoho lidí znepokojí, protože říká, že všechno, co člověk udělá, je „hébel“ a spěje vstříc smrti. Jistý spisovatel dokonce napsal o absurditě života tato slova: „Posmívá se nám tím, že nám dává naději a slibuje smysl, a přece všichni skončíme nesmyslně jako zvířata.“

Jakými biblickými verši bys reagoval na každý verš z Kaz 3,18–22?

v. 18 (např. Ž 8,4–8)

v. 19 (např. J 3,16)

v. 20

v. 21

v. 22

Život bývá mnohdy těžký. Všichni v něm více či méně zápasíme. Jak vděční bychom měli být za naději, která nám byla dána.

Máš svůj oblíbený verš, který hovoří o životě vykoupených po druhém příchodu? Znovu si ho na modlitbě přečti a pak přepiš vlastními slovy jeho poselství.

Přehled dne Člověk a zvíře – tentýž prach.

DOPORUČENÉ STUDIUM

V knize Velké drama věků si přečti kapitolu Vítězství lásky. (VDV 427–437; GC 662–678)

„Časový rozvrh všech věcí mluví ve prospěch pravdy. Vítězství nám často unikají kvůli otálení. V důsledku toho vznikají krize. Včasné a rozhodné jednání ve správný čas přinese slavná vítězství, zatímco otálení a zanedbávání velké prohry a zneuctění Boha.“ (3T 498)

„S Kristem bylo naloženo tak, jak jsme si zasloužili my. A to proto, aby s námi mohlo být nakládáno tak, jak si zasloužil on. Byl odsouzen za naše hříchy, na kterých neměl žádný podíl, abychom my mohli být ospravedlněni jeho spravedlností, na které nemáme žádnou zásluhu. Podstoupil smrt, která měla stihnout nás, abychom získali život, který patřil jemu. ‚Jeho jizvami jsme uzdraveni.‘ (Iz 53,5)“ (TV 12–13; DA 25)

Náměty k přemýšlení

1. Říká se, že **správné rozhodnutí v nesprávný čas je nesprávné rozhodnutí. Stojí někdo ve vašem sboru před důležitým rozhodnutím? Pokud je ochotný přijmout vaši radu, jak byste mu mohli jako třída pomoci se nejen správně rozhodnout, ale učinit to i v té nejvhodnější chvíli?**
2. **Uvažujte spolu o smrti – co znamená pro nás křesťany a proč i přes Boží zaslíbení a naději stále zůstává bolestnou zkušeností.**
3. **S jakou největší nespravedlností jsi se v životě setkal? Jak ti vědomí toho, že Bůh nakonec nastolí dokonalou spravedlnost, pomáhá vyrovnat se s tolika nespravedlnostmi na této zemi? Mělo by nám vědomí toho, že Bůh slíbil nastolit konečnou spravedlnost, bránit v našich snahách o spravedlnost v tomto životě?**

VÍC O ŽIVOTĚ POD SLUNCEM

Text na tento týden: Kaz 4

Základní verš

*„Berte na sebe břemena jedni druhých, tak naplníte zákon Kristův.“
(Ga 6,2)*

Během čtení této kapitoly si možná všimnete něčeho zajímavého, o čem komentátoři psali už velmi dávno. Kniha Kazatel se začíná podobat knize Přísloví. V Přísloví se setkáváme s mnoha krátkými výroky a poznámkami vztahujícími se k praktickému každodennímu životu, avšak řazení těchto výroků je pro nás někdy těžko pochopitelné.

Podívejme se například na Přísloví 6. Tato kapitola začíná myšlenkami o práci, např.: „Jdi k mravenci, lenochu. . .“ (v. 6), pak následují slova o „ničemníku“ (v. 12) a nakonec čteme varování před cizí ženou (v. 24–35).

Podobný způsob řazení textu vidíme i v Kaz 4. Šalomoun se zde zabývá vícero tématy: klade si otázky po smyslu lidského života a trápení, řeší problém závidění, ptá se po smyslu práce, zabývá se společenstvím a přátelskými vztahy. Věcným, poetickým i stručným způsobem se dotýká širších témat. Mnohé mají i dnes pro nás velký význam. I jimi nám chce Pán něco povědět.

Cíl úkolu:

1. Najít v textu pět skutečností, které podle Šalomouna obírají život člověka o radost a smysl (je jimi individualismus, sobectví, závidění, smrt a útlak).
2. Vyjádřit na základě vlastních zkušeností několik rad, které dávají životu radost a smysl.

UTISKOVATELÉ

„Znovu jsem pohleděl na všechny útisk, který se pod sluncem děje. Hle, slzy utiskovaných, a oni jsou bez utěšitele.“ (Kaz 4,1)

Přečti si Kaz 4,1–3. O čem tady Šalomoun hovoří?

Šalomoun se opět na svět dívá ze světské perspektivy, z pohledu „pod sluncem“. Tato slova jsou zajímavá tím, že je napsal sám král. Něco jiného by bylo, kdyby otrok zoufal nad svým údělem nebo chudák naříkal nad útlakem, který musí snášet od bohatých. Ale v tomto případě si na nespravedlnost a útlak stěžuje nejbohatší a nejmocnější vládce národa.

Máme sklon spojovat útlak s politikou nebo bohatstvím. Existují však i jiné způsoby, jak mohou být lidé utlačováni. Co třeba v rodině nebo ve vztahu se zaměstnanci? A co náboženský útlak, když se náboženství použije jako nástroj vykořisťování či nátlaku na druhé? Anebo sexuální obtěžování: není i to forma útlatku? A může být někdo utiskovatelem, aniž by si to uvědomoval?

Moc se může stát zákeřnou zbraní. Pokud je použita správně, stává se velkým pozehnáním, protože vede jiné – někdy i příkazy – správným směrem. Ale moc se dá i velmi snadno zneužít. Většina z nás má v určité chvíli jakousi moc nad druhými. Rozhodující otázkou je, jak ji používáme.

Jaký druh moci používáš? Do jaké míry se řídíš principy vyjádřenými v této části? Co můžeš udělat pro to, aby ses přesvědčil, že tuto moc nezneužíváš?

Přehled dne Bohatý a mocný muž (Šalomoun) si stěžuje na útlak ze strany bohatých a mocných.
Bohatí a mocní nejsou vždy příčinou útlatku a nespravedlnosti.
Moc hříchu vede k utiskování člověka člověkem.

VYPLATÍ SE ŽÍT?

„Vychvaloval jsem mrtvé, kteří dávno zemřeli, více nežli živé, kteří ještě žijí. Ale nad oboje líp je na tom ten, kdo ještě není a nevidí zlo, které se pod sluncem děje.“ (Kaz 4,2.3)

„Existuje však jeden vážný filozofický problém – sebevražda. Posoudit, zda se vyplatí nebo nevyplatí žít, znamená odpovědět na základní filozofickou otázku.“ (Albert Camus)

Oba citáty, i když se ve vyjádření liší, se dotýkají stejného problému: Je lidský život hoden tolika trápení? S ohledem na všechnu bolest, trápení a zklamání, které nás v životě potkává, a vzhledem k tomu, že nakonec stejně zemřeme – vyplatí se vůbec žít?

Odpověď závisí na tom, co považuješ za smysl svého života. Někdo zastává názor, že náš život končí smrtí, po které už nic není. Jiní tvrdí, že život je jen dočasná zastávka na cestě k něčemu lepšímu, něčemu věčnému. Může se to zdát jako paradox, ale odpověď na otázku, zda se vyplatí žít, závisí vlastně na postoji ke smrti. Je smrt úplný konec, nebo začátek něčeho dalšího?

Jaká je tvoje odpověď na otázku, zda se vyplatí žít? Dokážeš ji podložit konkrétními biblickými verši?

Přehled dne Smrt a trápení obírají život o jeho smysl – žít.
Smrt – konec bez začátku, nebo nový začátek?
Život je odpovědí na smrt.

ZÁVIST

„Viděl jsem též všechno pachtění i vše, co prospěšného se koná, a jak při tom jeden na druhého žálí...“ (Kaz 4,4)

Šalomoun tady mluví jako realista. Po slovech o tom, že je lepší se vůbec nenarodit než žít a hledět „na všechen útisk, který se pod sluncem děje“ (Kaz 4,1), se zaměřuje na další téma – a tím je závist. (v. 4–6) Na toto téma stojí za to se podívat z biblického pohledu. Vždyť i jedno z přikázání Desatera se ve své podstatě zabývá problémem závisti. Šalomoun však tuto vlastnost hodnotí jinak. Říká, že „všechno pachtění i vše, co prospěšného se koná“ probouzí v lidech závist. Možná že na tom něco pravdy bude, ale vyjádřit se takto o závisti znamená zahnat tento problém do krajnosti. Jistě se nedá vztáhnout na „všechno pachtění“.

Přesto je závist velký lidský problém. Vlastně jde o víc než jen o špatnou vlastnost lidského charakteru. Byl to první hřích. „Satan záviděl a žálil na Ježíše Krista. Když se všichni andělé poklonili před Ježíšem a uznali jeho svrchovanost, nejvyšší moc a spravedlivou vládu, satan se poklonil s nimi; ale jeho srdce bylo naplněno závistí a nenávistí.“ (1SP 18) Závist a žárlivost jsou odrazem satanova charakteru.

Najdi v Bibli tři příběhy, v nichž závist sehrála významnou roli. Jaké negativní důsledky přinesla? V čem je pro nás toto „ovoce závisti“ poučením?

1. _____
2. _____
3. _____

Jakou máš zkušenost se žárlivostí a závistí? Co můžeš podniknout pro to, abys nad nimi zvítězil? Přemýšlej o životě Ježíše Krista; jak ti to může pomoci – díky Boží milosti – překonat tento hřích dříve, než zničí tebe?

Přehled dne Nevyplatí se „mít úspěch“, protože přijde závist druhých. Nejlepší je „nic nedělat“, aby nikdo nic nezavídl. I „nedělat nic“ se dá zavídl.

PRO KOHO PRACOVAT?

„Tím vším jsem vám ukázal, že máme takto pracovat, pomáhat slabým a mít na paměti slova Pána Ježíše, který řekl: ‚Blaze tomu, kdo dává, ne tomu, kdo bere.‘“ (Sk 20,35)

Poté co zavrhuje všechnu námahu a úspěch, neboť podle něj neslouží k ničemu jinému, než že vyvolává závist, se Šalomoun ve verších 7 a 8 dívá na práci z jiného pohledu. Zamýšlí se nad tím, pro co a pro koho lidé pracují. Pokud někdo nemá děti, nemá přátele, kteří by jej povzbudili nebo nějak dále zužitkovali plody jeho námahy, dělá to všechno jen pro sebe? A jaký to má potom smysl?

Z této úvahy vyplývá důležitá otázka týkající se celého lidstva. Často je to tak, že ti nejubožejší ze všech jsou lidé sobečtí, kteří žijí jen pro sebe a starají se jen o svůj prospěch. V tu chvíli se jim jejich jednání zdá výhodné; ale v momentě, kdy si uvědomí, jak málo znamenají a jak pomíjitelný je lidský život, ztrácejí tyto lidé smysl a cíl své existence. Člověk totiž nebyl stvořen se záměrem žít sám pro sebe; naopak, záměrem nesobecké lásky – jak se projevila v Ježíšově životě – je žít pro to, aby pomáhal ostatním. Když člověk dává sebe jinému člověku, přináší mu to pocit naplnění, radosti a smysluplnosti. Nemusíte žít v manželství nebo mít děti, abyste mohli takto sloužit. Pokud jsou kolem vás lidé, můžete jim být požehnáním. Když přinášíte požehnání ostatním, přijímáte i vy sami požehnání.

Jaké jsou tvoje priority? Do jaké míry jsi naplněn biblickou výzvou žít nejen pro sebe, ale i pro druhé?

Přehled dne Žít jen pro sebe dělá člověka ubohým.
I proto největší boháči nejmíc dávají.
Žít pro druhé dělá člověka lidským.
I proto největší diktátoři jsou nejméně lidští.

PEVNÁ NIT A SPOLEČENSTVÍ

„Přepadnou-li jednoho, postaví se proti nim oba. A nit trojitá se teprv nepřetrhne!“ (Kaz 4,12)

V Kaz 4,8–12 přechází Šalomoun k další myšlence – od života jen pro sebe k přednostem života ve společenství. Vyjadřuje se velmi poetickým způsobem a používá několik konkrétních příkladů toho, že lépe je dvěma než jednomu. Je tím zdůrazněna důležitá myšlenka: Jako lidské bytosti jsme byli stvořeni pro společenství. Potřebujeme kontakt s druhými lidmi.

Přečti si 1 K 12. Jak se myšlenky apoštola Pavla shodují se slovy Šalomounovými v Kaz 4,8–12?

Jako neexistují „individuální fyzikální zákony“, neexistuje ani „individuální křesťanství“. Křesťanská víra staví na osobním vztahu s Bohem. To je rozhodující. Ale z tohoto vertikálního vztahu člověk – Bůh přímo vyplývá vztah člověka ke společenství – církvi.

Běžně uslyšíte lidi říkat: „Nechci mít nic společného s organizovanou církví.“ Obvykle tak mluví lidé, kteří nechtějí na sebe převzít žádný závazek anebo zodpovědnost; kterým vadí, že by se museli někomu či něčemu podřídit.

Jaký vztah máš ke svému sborovému společenství? Neměl bys být více aktivní a pomáhat těm, co nemají takové dary jako ty? Jsi naopak ochoten vyhledat ve sboru pomoc od ostatních k tomu, na co sám nestačíš?

Přehled dne Jedině živá církev dokáže jít proti současnému proudu individualismu.

DOPORUČENÉ STUDIUM

Spisovatel Kurt Vonnegut napsal: „Co mohou dnes mladí lidé udělat se svým životem? Očividně mnoho. Ale to nejdůležitější je, že vytvoří pevná společenství, v kterých se mohou vyléčit ze strašné nemoci osamělosti.“

„Koinónia“ je řecké slovo pro přátelství a společenství. Jako lidé jsme stvořeni pro společenství, přátelství, vzájemné setkávání. Ne však pro jakékoliv setkávání. Pokud se totiž chcete potkat s lidmi, můžete zajít do baru nebo na fotbalový zápas. Biblické chápání mezilidských vztahů je však jiné. Jde o vztahy, které vznikají na základě společenství lidí, kteří se z lásky zavázali, že se budou vzájemně milovat, starat se o sebe a pomáhat si. Jsou to lidé, kteří mají společné názory, společné cíle, společné sny a společné záměry – ale především lidé, kteří se navzájem o sebe zajímají a ochotně si pomáhají bez ohledu na své vlastní potřeby. Tak by mělo vypadat křesťanské společenství.

Náměty k přemýšlení

- 1. Funguje váš sbor jako společenství? Naplňuje potřeby všech svých členů? Urči oblasti, ve kterých je váš sbor silný a v kterých naopak slabý. Co můžete jako třída udělat, abyste pomohli sboru plnit jeho úkol jako společenství věřících, založeného na lásce k Bohu a jeden ke druhému?**
- 2. Přečtěte nahlas své odpovědi na otázku „Vyplatí se žít?“ a přemýšlejte o vašich odpovědích.**

BOHATÝ A CHUDÝ

Text na tento týden: Kaz 5

Základní verš

„Kdo miluje peníze, peněz se nenasytí, kdo miluje hojnost, nemá nikdy dosti. Také to je pomíjivost.“ (Kaz 5,9; 5,10 – PBK)

Lev Nikolajevič Tolstoj napsal krátkou povídku s názvem „Kolik země člověk potřebuje“. Je o sedlákovi Pachomovi, který přísahal, že kdyby vlastnil velký kus země, ani čerta by se nebál. Zanedlouho se Pachom doslechl o Baškirech, lidech, kteří tehdy prodávali levně pozemky na jihozápadním úpatí Uralu. Vydal se proto za nimi. Nabídl mu pozemek „za tisíc rublů za den“. Pachom se tomu divil. Odpověděli mu: „Bude ti patřit tolik země, kolik jí dokážeš obejít pěšky za jeden den. Celý ten kus země pak dostaneš za tisíc rublů.“ Byla tam však jedna podmínka: pokud by se toho jistého dne nevrátil na místo, odkud přišel, přijde o své peníze! Pachom, celý nadšený, se vydal na cestu, a šel, šel a šel... Dostane tolik země! Kráčel celý den, až si najednou uvědomil, že by bylo dobré vrátit se dřív, než den skončí. Zašel příliš daleko. Musí si pospíšet, jinak přijde o všechno! Pospíchal, utíkal... až nakonec, když už měl na dohled místo, odkud ráno vyšel, padl mrtev na zem. Jeho čeledín vykopal Pachomovi hrob a pochoval jej. Kolik země člověk potřebuje?

„Právě tolik od hlavy po paty zabíral – tři lokte,“ napsal Tolstoj. (L. N. Tolstoj; Výbor z díla II.)

V tomto úkole se blíže podíváme na to, co o bohatství a chudobě říká Šalomoun.

Cíl úkolu:

1. Přemýšlet spolu s Šalomounem nad vzájemným vztahem mezi penězi a štěstím.
2. Najít to, v čem jsi ty osobně nejbohatším člověkem na světě, a uvědomit si, že majetek a peníze nejsou důvodem k závisti.

BŮH JE NA NEBI, ČLOVĚK NA ZEMI

„Ústa spěšně neotvírej, neukvapuj se v srdci, když máš pronést slovo před Bohem; vždyť Bůh je v nebi a ty na zemi, tak ať jsou nemnohá tvá slova.“ (Kaz 5,1)

Vyjádři základní poselství Kaz 5,1–7.

I když se Šalomoun v knize Kazatel – podobně jako v Přísloví – soustřeďuje především na praktický život a dává morální příkazy, činí tak s vědomím Boží přítomnosti. I v těchto verších Šalomoun vyjadřuje nejen skutečnost Boží existence, ale i jeho blízkost. Bůh se zajímá o to, jak k němu přicházíš. Bohu záleží na tom, jak s ním mluvíš. Bůh má zájem na tom, abys splnil sliby, které jsi mu dal. Šalomounův Bůh, Bůh Bible, není Bůh deistů (lidí, kteří věří, že Bůh jako První hybatel stvořil svět, ale do jeho vývoje už dále nezasahuje); není nějakým vzdáleným božstvem, které stvořilo tento svět a pak jej nechalo napospas svému osudu. Kdyby tomu tak bylo, měli bychom skutečný důvod si zoufat.

Na pozadí těchto úvah Šalomoun radí, jak bychom my lidé měli navázat vztah s Bohem.

Jakou souvislost s tím, co napsal Šalomoun, nalézáte v Mt 21,28–31?

Když Bohu něco slíbíme, je lepší to skutečně splnit. Pamatujme na to, že slib je snadnější vyslovit než uskutečnit. Jak často Bohu slibujeme a přísaháme, že přestaneme dělat to či ono nebo že budeme vždycky činit to a to, a nakonec selžeme? Určitě jsme to mysleli upřímně a opravdu jsme se snažili, ale slib jsme nakonec nedodrželi. Jak jsme se pak cítili?

Najdete ve verších Mt 18,21–23 naději, která se nám nabízí i přes naše selhání?

Dal jsi Bohu slib, který jsi nedodržel? Pokud ano, jaká jediná možnost ti zůstává?

Přehled dne Šalomounova zpověď z nesplněných předsevzetí pro poučení budoucích generací.

Všechno v životě přináší své důsledky, i nesplněné sliby.

Nebe není tak daleko, jak se na první pohled ze Země zdá.

CHUDÝ ČLOVĚK

„Vždyt chudé máte stále kolem sebe. . .“ (Mt 26,11)

„Uvidíš-li, že je v kraji chudý utiskován, že je znásilňováno právo a spravedlnost, nediv se té zvůli; vyšší hlídá vysokého a nad nimi jsou ještě vyšší.“ (Kaz 5,7)

Šalomoun se vrací k jednomu z hlavních témat celé knihy – k penězům a těm, kdo je vlastní, a také k nuzným a utiskovaným.

Slova ve verši 7 (8 – PBK) jsou opravdu zvláštní. Vždyt to byl sám Šalomoun, či přinejmenším jeho vláda, kdo určil daň pro národ. V knize Kazatel si Šalomoun všímá problémů, které má chudý člověk kvůli těmto tvrdým a nespravedlivým zákonům.

Šalomoun nedává žádné řešení tohoto problému. Říká jediné: ať nás to nepřekvapuje.

Vyhledej si následující verše. Jak se podle nich máme chovat k chudým? Jaká společná myšlenka se objevuje ve všech verších?

Ex 23,6

Lv 19,15

Lv 25,39–43

Dt 15,7.11

Dt 24,14.15

Dříve Šalomoun naříkal nad útlakem, který viděl pod sluncem. (Kaz 4,1) Řekli jsme si, že existuje mnoho způsobů, jak mohou lidé utlačovat jiné. Jedním z nich, známý ve všech dobách, je útlak chudých lidí bohatými. Tyto verše jsou jedny z těch, které říkají, že Bůh – i když uznává existenci chudých – dává přesná pravidla, jak se k nim chovat. Všichni lidé jsou si před Bohem rovni – kříž je toho jasným důkazem. Smutnou skutečností však je, že ti, kdo mají peníze, velmi lehce zneužívají svoji moc nad těmi, kteří ji nemají. Písmo takové jednání odsuzuje.

Všimněme si, jak Ježíš přišel na tento svět. Může nám to něco naznačit, jak bychom se měli chovat k chudším lidem? Jaký k nim máme mít postoj?

Přehled dne Šalomoun i přes nespravedlnost přijímá hierarchii vlády až po nejvyššího vládce.

KRÁL A POLE

„Ale při tom všem vydává země užitek, vždyť pole slouží i králi.“ (Kaz 5,8)

Jak rozumíš tomuto verši? Jaké naučení by si z tohoto verše měli vzít bohatí a vlivní? Podívej se také na Dt 10,14.

Ať jsme bohatí či chudí, vlivní či utlačovaní, jednu věc máme společnou – všichni žijeme na této planetě; dýcháme její vzduch, pijeme z ní vodu, jíme to, co vyrostlo. Všichni jsme závislí na tom, co nám Bůh poskytuje. Ani toto vědomí však nezmenší velkou nespravedlnost, s jakou se dnes, právě jako za dob Šalomounových, ve světě setkáváme.

Co by Šalomoun řekl o světě, ve kterém někteří lidé dokáží zaplatit téměř 13 000 dolarů za noc v jednom z pařížských hotelů, zatímco miliony jiných lidí na světě jsou bezdomovci?

Co by řekl o světě, ve kterém lidé dokáží utratit 370 000 dolarů za Ferrari, zatímco jiní si nemají co obout?

Co by řekl na aukci, na které někdo zaplatí 85 000 dolarů za láhev vína z roku 1735 z Německa, zatímco miliony lidí nemají ani pravidelný přístup k nezavadné pitné vodě?

Možná by byl zděšený. Pán Bůh chce lidem dát všechno, co potřebují. Příčiny bídy a chudoby jsou složité. Není však pochyb o tom, že lakomství, korupce a chamtivost celou situaci velmi zhoršují.

Je jisté, že ti, kteří zbohatli vykořisťováním chudých, ponесou za své jednání zodpovědnost před Bohem.

Přečti si Jk 5,1–8. Jaký princip z těchto veršů bys mohl využít ve svém jednání vůči ostatním? Ať jsi chudý nebo bohatý, polož si otázku: Co mi může tento verš povědět?

Přehled dne Co by Šalomoun řekl na rozmařilé utrácení? Nic. Dělal to celý svůj život.

Co by řekl na chudobu? Věř v Hospodina. Bohatý i chudý.

NIKDY JICH NEBUDE DOST

„Kdo miluje peníze, peněz se nenasytí, kdo miluje hojnost, nemá nikdy dosti. Také to je pomíjivost.“ (Kaz 5,9; 5,10 – PBK)

Na jednom plakátu jsem četl: „Peníze tě neudělají šťastným, ale určitě udělají bídu mnohem pohodlnější a příjemnější.“

Většina z nás s tím určitě souhlasí. Jak však ukazuje kniha Kazatel, peníze ani bohatství nevyřeší všechny naše problémy a nezaručí nám štěstí; nepřicházejí bez svých vlastních problémů.

Co nám připomíná verš Kaz 5,9 (5,10 – PBK)? Jaký princip, který neplatí jen o penězích, zde nacházíme?

Jakoukoli touhu, vášně nebo dokonce i snahu, kterou nepodřídíme Bohu, se nám nikdy nepodaří uspokojit – a to bez ohledu na to, jak moc se jí oddáváme. Jasně je to patrné zvláště u lidí závislých na drogách. Zanedlouho jim už nestačí dávka, na kterou byli zvyklí: potřebují stále víc a víc. Podobně to funguje i v mnoha dalších věcech, včetně peněz.

Jaká je hlavní myšlenka podobenství zapsaného u L 12,13–21? Staví se Ježíš proti bohatství jako takovému, nebo tady jde o něco jiného? O co?

Klíč ke správnému pochopení tohoto podobenství nacházíme na konci verše 21, kde Ježíš upozorňuje na ty, kteří „nejsou bohatí před Bohem“. Zdá se, že tím myslí ty, jejichž život je ovládán snahou zbohatnout na úkor všeho ostatního, včetně jejich povinností vůči Bohu. Jak říká Ježíš na jiném místě, kdo mnoho dostal, „od toho se mnoho očekává“ (L 12,48). Ten, kdo dostal bohatství, je zodpovědný za to, aby ho moudře používal. I když mnohdy je to tak, že ti, co mají nejvíc, jsou nejlakomější, zatímco ti, co mají méně, jsou ochotní podělit se o to, co mají.

Jaký postoj máš k penězům? Pokud ti jde víc o to, abys zbohatl, než abys byl „bohatý před Bohem“, jak a proč bys měl svůj postoj změnit?

Přehled dne Peněz není nikdy dost.

I kdyby měl člověk dost peněz, nikdy mu nepřinesou uspokojení, které očekává.

Být bohatý před Bohem je nade všechno jmění světa.

NAHÝ ODEJDE, JAK PŘIŠEL

„Tak je tomu s každým člověkem; to, že mu Bůh dal bohatství a poklady i možnost užívat jich, brát svůj podíl a radovat se při svém pachtění, je dar Boží.“ (Kaz 5,18)

V Kaz 5,14 (5,15 – PBK) se Šalomoun obrací na bohaté a ukazuje marnost jejich snahy, když nakonec o vše přijdou dřív, než své bohatství stačí odevzdat další generaci. Kaz 5,15 bychom v hebrejském originále četli asi takto: „Jako vyšel ze života své matky, nahý zase půjde, jako přišel, a když půjde, ve své ruce si neodnese nic ze své práce.“

Jistě všichni rozumíme hlavní myšlenku, že totiž bohatí umírají jako všichni ostatní a v okamžiku smrti jejich peníze ztrácejí smysl. A přece je v tomto verši ukryto ještě hlubší poselství: Člověče, zamysli se nad svým životem! Pro co vlastně žiješ? Jaký smysl má tvoje existence, v níž je všechno „hébel“? Na které důležité věci bychom se měli zaměřit?

Co Ježíš říká v Mt 16,24–26?

Co dá člověk za svůj život? Peníze, slávu, vášeň, nebo snad lásku? Všechny tyto věci mají v životě své místo a jsou darem od Boha, avšak mohou se stát i satanovým nástrojem, kterým nás chytí do pasti. Všechno, co v životě máme, je stejně pomíjivé jako my. Všichni víme, že jednou zemřeme. To první, co si po vzkříšení jako první uvědomíme, bude věčnost – buď „království, které je nám připraveno od založení světa“, nebo „pláč a skřípění zubů“. Které pozemské věci, tak dočasné a pomíjivé, jako jsme my, by vám stály za to, abyste – „až spatříte Abrahama, Izáka a Jákoba i všechny proroky v Božím království“ – byli „vyvrženi ven“? (L 13,28)

Jaké provazy satan používá, aby nás svázal s tímto světem? Které věci jsou pro tebe tak velkým pokušením, že jim jen stěží dokážeš odolat?

Přehled dne Být bohatý není špatné. Bohatství je Boží dar.
Špatné je být zlý boháč nebo zlý chudák.

DOPORUČENÉ STUDIUM

Znovu si přečti pátou kapitolu knihy Kazatel. Pozorně sleduj i ty statě, o kterých jsme se v úkolech nezmínili.

O bohatém muži z L 12,13–21 Ellen Whiteová napsala: „Boháč znal postavení chudých, sirotků, vdov, trpících a soužených... Cíle tohoto muže však nebyly vyšší, než jaké mají pomíjitelná zvířata. Žil, jako by Bůh neexistoval, jako by nebylo nebe a věčný život; jako by všechno, co měl, bylo jeho vlastnictvím, jako by nic nedlužil Bohu ani lidem.“ (KP 147.148; COL 256–258)

„Když se rozhodneme odevzdat se Bohu, rozhodujeme se zároveň, že se vzdáme všeho, co by nás od něj oddělovalo. Ježíš Kristus to vyjádřil slovy: ‚A tak každý, kdo se chce stát mým učedníkem, ať si dobře rozváží, čeho by se pro mne musel vzdát.‘ Musíme se vzdát všeho, co by nás odvádělo od Boha.

Mnoho lidí uctívá bohatství. Touha po majetku a láska k penězům je připoutávají k satanovi. Jiní nade všechno cení uznání a pocty lidí. Touží po tom, aby k nim ostatní vzhlíželi s obdivem a oslavovali je. Další lidé touží po snadném a sobeckém životě bez námahy. To všechno však musíme překonat. Nemůžeme napůl náležet Bohu a napůl se věnovat sobeckým zájmům, běžným v tomto světě. Božími dětmi můžeme být jen tehdy, když jimi budeme naplno.“ (CK 56; SC 44)

Náměty k přemýšlení

1. Jsou v naší společnosti chudí utlačováni bohatými? Jak? Jak jim můžeme jako církev v této situaci pomoci?
2. Jak může někdo z vás – i když je křesťan – utiskovat chudé?
3. Peníze – a honba za penězi – jsou i pro křesťany velkým pokušením a problémem. Jak můžeme tvrdit, že jsme „na zemi jen cizinci a přistěhovalci“ (Žd 11,13), a zároveň si zde shromažďovat poklady? Jistěže musíme zde umět žít, musíme platit účty, musíme jíst – a na to všechno peníze potřebujeme. Kolik nám stačí? Měli jsme už někdy dost?

HONBA ZA VĚTREM

Text na tento týden: Kaz 6

Základní verš

„Všechno lidské pachtění je pro ústa, duše ukojena není.“ (Kaz 6,7)

Nemusíme se na to léta vzdělávat, abychom pochopili, že na této zemi neexistuje skutečná a trvalá spokojenost, že naše radosti jsou pomíjivé, že našich chyb a omylů je nekonečně mnoho a že smrt, která nám každou chvíli hrozí, nás jednou postaví před zásadní skutečnost: buď budeme navždy zatracení, nebo vykoupení a šťastní.

- Bůh chce šťastí člověka, bez výhrad, bez omezení, bez předchozího zaplacení.
(Georg Betz)
- Šťastí není ani mimo nás, ani v nás – je v Bohu.
(Blaise Pascal)
- Opravdové šťastí můžeme najít jen tehdy, když mezi námi a Bohem panuje vztah lásky.
(Matka Tereza z Kalkaty)
- Jakmile přijdeme na to, že tajemství šťastí není v majetku, ale v dávání, budeme šťastní my i ostatní.
(André Gide)
- Nepros Boha, aby tě učinil šťastným, ale užitečným. Šťastí se dostaví potom.
(Margaret Mitchellová)

Cíl úkolu:

1. Uvědomit si, že člověk potřebuje v životě pevný bod, jinak hazarduje se vším okolo sebe – s morálkou, zdravím, rodinou, životem i s Bohem.
2. Všimnout si u Šalomouna tří oblastí života (majetek, rodina, život), na které jsme jako lidé zvyklí se vázat a spoléhat na ně, ale které nás v konečném důsledku neuspokojí.
3. Vyznat se ze slepých uliček v mém osobním životě, v kterých jsem skončil, když pevným bodem v mém životě bylo něco jiného než Bůh.

NEJBEZPEČNĚJŠÍ MÍSTO NA ZEMI?

„Těžkou ránu mého lidu léčí lehkovážnými slovy: ‚Pokoř, pokoř!‘ Ale žádný pokoj není.“
(Jr 6,14)

V 30. letech 20. století se sešli nejmoudřejší lidé světa a snažili se najít místo, které by se do budoucna mohlo stát nejbezpečnějším místem na zemi. Které místo na této planetě má nejmenší pravděpodobnost, že bude ohroženo válkou? Pomocí nejpřesnějších údajů a nejdůkladnějších analýz tehdy skutečně našli nejbezpečnější místo na světě. Byl to jeden ostrov v Tichém oceánu. Jeho jméno?

Okinawa.

Co tím chci říct? Jednoduchou myšlenku s dalekosáhlými důsledky. Náš svět padl do hříchu. Hřích, smrt a utrpení zasáhly celou naši planetu. Tento svět není takový, jaký by měl být. Není nic „pod sluncem“, na co bychom se mohli úplně spolehnout. Dokonce ani na zem pod našimi nohama, jak by mohl potvrdit každý, kdo prožil zemětřesení.

V jistém smyslu by to mohlo být i k něčemu dobré. Proč? Protože tento svět, tak jak ho známe, není naším domovem. Je to místo určené ke zničení (2 Pt 3,10–13); všechno na něm zahyne (L 21,22; Zj 21,1). Čelíme velkému nebezpečí, že na to zapomeneme, takže se necháme „unést“ tímto světem, anebo si jej natolik zamilujeme, že zemřeme spolu s ním.

Přečti si Ž 115,1–7; Iz 44,9–17 a Iz 45,20–22. Jaké poselství nalézáme v těchto starozákonních verších pro nás dnes? Jaké nebezpečí nám v nich Bůh připomíná?

Velká část Starého zákona popisuje, jak se Hospodin snaží odvrátit svůj lid od praktik, nauk a pozemských bohů, od věcí, které je nemohou spasit. Nedokáže ani naplnit jejich potřeby, natož je zachránit pro věčnost.

Které věci nám ztěžují život? Mohou být tyto těžkosti požehnáním? Jak nám pomáhají nezapomenout na to, že tento svět není naším pravým domovem?

Přehled dne Když je všechno pomíjivé, chybí pevný základ života a člověk je z toho frustrovaný.

Jediný pevný základ ve vesmíru je Bůh, jak doznává Šalomoun.

KDYŽ ZLATO REZAVÍ

„Někomu Bůh dává bohatství a poklady i slávu, takže nepostrádá pro sebe nic z toho všeho, po čem touží. Bůh však mu nedá možnost toho užívat a má z toho užitek někdo cizí.“ (Kaz 6,2)

V říjnu 1929 nastala velká krize, když kurz cenných papírů na burze ve Spojených státech náhle značně klesl. Tisíce investorů přišly o velké sumy peněz, mnozí zkrachovali. Mnoho lidí, bohatých i chudých, přišlo za jedinou noc o všechno. Jeden bohatý obchodník, který vlastnil tři domy, se se svojí rodinou ocitl pod mostem, kde pak žil téměř dva roky. Přežili díky tomu, že rozprodávali své šatstvo a různé drobnosti. Byla to rodina, která se před dvěma lety plavila luxusní lodí na dovolenou do Evropy.

Jakou myšlenku Šalomoun vyjadřuje v Kaz 6,1.2? Pozoruješ tento princip i na jiných věcech tohoto světa? Co to pro nás znamená?

Všichni jste již někdy slyšeli o lidech, kteří nashromáždili velké bohatství a pak o něj ze dne na den přišli. Velkou bolest působí člověku i to, když tento majetek ztratí kvůli někomu jinému, např. podvodem nebo lstí. Šalomoun si přitom uvědomoval, že za sebevětší bohatství se nedá koupit ani štěstí, ani pokoj mysli.

Lidské úsilí nesměřuje jen k majetku. Kolik lidí usilovalo o to, aby získalo moc, prestiž nebo dobré jméno, a nakonec přišli o všechno! Buďme opatrní na to, jak milujeme tento svět, protože jednoho dne se mnohé pro nás teď důležité věci navždy ztratí.

Přečti si Mt 6,19.20. Rozumíme tomu, co znamená ukládat si poklady na zemi. Jak ale můžeme shromážďovat poklady v nebi? Popiš, jakým způsobem si ukládáš poklady v nebi.

Přehled dne Šalomoun je bohatý, a přitom nespokojený, má všechno, a přitom má pocit, že nemá nic.

RODINNÉ ZÁLEŽITOSTI

„Kdyby někdo zplodil synů sto a byl živ mnoho let a bylo sebevíc dnů jeho věku, pokud dobra neužil a nebyl řádně pohřben, pravím, že mrtvý plod je na tom lépe než on. Vešel do pomíjivosti, zapadl v temnotách a temnotou je přikryto jeho jméno.“ (Kaz 6,3.4)

Bůh stvořil rodinu, aby byla požehnáním. Rodiče se milují navzájem a své děti zahrnují velkou láskou a náklonností. Láska, vzájemná blízkost a odevzdanost v rodině byly a stále jsou jedním z největších potěšení a radostí, jaké mohou lidské bytosti poznat.

Jistěže, zlo a hříchy jsou skutečností. Důsledkem toho je, že rodiny – i když mohou být zdrojem velké radosti – se mohou stát také zdrojem velkého trápení a zármutku.

Vyhledej si následující verše. Jaký druh rodinného nepokoje popisují?

Gn 4,1–8

Gn 37,19–36

2 S 11,1–4

2 S 13,1–14

1 K 5,1

Většina z těchto rodin se nacházela v žalostné situaci. V Kaz 6,3 však Šalomoun představuje ideální situaci: člověk žije dlouho, má mnoho dětí, a přesto nemá naplněny své nehlubší potřeby. Ani tyto dobré věci ještě nejsou dostatečně dobré. Bůh nás stvořil s touhou po něčem, co nic na tomto světě, dokonce ani velká a milující rodina, nemůže uspokojit.

„Němá tvář se nerodí s touhou, která by nemohla být naplněna. Mláďata pocítují hlad, tedy existuje pro ně potrava. Káčátko chce plavat, tedy existuje také voda. Člověk pocítuje sexuální touhu a může ji naplnit. Ale když v sobě objevím touhu, kterou nemůže naplnit nic na tomto světě, nejpravděpodobnější vysvětlení je, že jsem byl stvořen pro jiný svět.“ (C. S. Lewis)

I když naše naděje a jistota je jedině v Bohu, velmi důležitá pro nás zůstává rodina. Jak můžeš pomoci tomu, aby se upevnily vaše rodinné svazky? Na modlitbě pros o sílu, abys dokázal darovat své rodině víc pozornosti, času a lásky.

Přehled dne Rodina – zdroj síly, identity a smyslu života pro člověka. Ani rodina neuspokojí touhu člověka po věčnosti. Člověk potřebuje rodinu, ale i náruč Boží.

DLOUHÝ ŽIVOT?

„Mrtvý plod je na tom lépe než on. Vešel do pomíjivosti, zapadl v temnotách a temnotou je přikryto jeho jméno; ani slunce nespátlil, nic nepoznal a má klidu víc než onen člověk.“ (Kaz 6,3–5)

Vžijme se do následující scény: Rozmlouvají spolu dva lidé. Jeden říká druhému: „Víš, a přece nechápu, jaký smysl má život. Jsem tady, s léty jsem zestárl. Měl jsem dobrý život, ale teď se už chýlí ke konci. Podívej se na všechny, kteří tu žili přede mnou; podívej se na ty, kteří přijdou po mně. Chvilí jsme tady – a pak odcházíme. Všechno uplyne tak velmi rychle. . . . Brzy budu mít narozeniny, 80 let. Zdá se mi, jako by to bylo včera, co jsem měl 40 let. Jaký smysl to všechno má?“

Šalomoun v Kaz 6,1–7 v nářku nad nespravedlivým životem používá velmi silný symbol – tentokrát dítě narozené jako mrtvé (por. Kaz 4,1–3) – a říká, že by bylo lepší radši zemřít jako toto dítě než vidět nesmyslnost a trápení života. Možná se nám to zdá nepřiměřené: ale když byste pozorovali tento svět se vším, co se na něm děje, a neviděli za tím nic, co by tomu dávalo smysl, pak by i pro vás bylo obtížné přisuzovat životu nějakou hodnotu.

Jaká je hlavní myšlenka verše Kaz 6,6?

Život plyne velmi rychle. Někdy délka lidského života bohatě stačí na prožití mnoha trápení a bolesti. I když smrt zůstává nevitáným hostem, je občas úlevou pro ty, kteří odešli.

Jak uvedené verše osvětlují problém smrti? Jakou naději přinášejí? J 5,28.29; 2 Tm 1,10; Žd 2,14; Zj 21,4

Vypiš své oblíbené verše vztahující se k věčnému životu. Modli se a pros o jejich naplnění. Poděl se o ně ve třídě sobotní školy.

Přehled dne Smrt někdy může být naše vykupitelka z útrap světa.

DALŠÍ NÁŘEK

„Všechno lidské pachtění je pro ústa, duše ukojená není.“ (Kaz 6,7)

V závěru šesté kapitoly Šalomoun pokračuje v nářku nad údělem lidstva. Jiným způsobem vyjadřuje to, co už řekl, že totiž tento život nenabízí konečné a trvalé naplnění. (v. 7) Jistě může většina z nás ze své zkušenosti potvrdit, že je to pravda.

Proč nás věci tohoto světa nedokáží plně uspokojit ani naplnit? Najdi si také Iz 57,12.13 a J 8,34.

Anglický básník Alexandr Pope psal o tom, že „radosti života máme ve svých rukou nebo očích“, ale když si je užíváme, nepřinesou nám takové potěšení, jaké jsme si představovali. Jen v našich představách se nám zdá, že jsou moc důležité; ve skutečnosti nám neposkytnou to, co jsme od nich očekávali.

Verše Kaz 6,8–12 znovu hovoří o marnosti života. Nejsme spokojeni s tím, co máme. Kolik zbytečných slov už bylo na této zemi proneseno! A stejně nikdo z lidí neví, co přinese budoucnost. Tato část končí otázkou: „Kdo ví, co je člověku ku prospěchu?“ Šalomoun na ni znal odpověď: Ne nikdo z lidí, ale je to Bůh, kdo je pánem zítřku. Této skutečnosti musíme podřídit všechny své plány a snažení.

Jakou přednost má moudrý člověk před hlupákem? Př 1,5–7; 3,35

Na jaký rozdíl mezi moudrým a hloupým ukazuje Ježíš? Mt 7,24–27

Zamysli se nad svým chováním v uplynulých 24 hodinách. Odpovídalo chování moudrého, nebo hloupého? Co na tom můžeš změnit?

Přehled dne Šalomoun ukazuje slepé uličky života, které nikam nevedou.

DOPORUČENÉ STUDIUM

V knize Kristova podobenství si přečti text na stranách 130 a 222 (COL 223.374.375).

„Snahou a touhou tohoto světa je získat dočasné, materiální přednosti na úkor duchovního blaha. Tak se to děje i u některých členů církve. Když budou nakonec předvoláni před Boha, aby vydali počet, budou nejen zahanbeni, ale i překvapeni, že nerozeznali pravé bohatství a neodkládali si poklad v nebi. Svě dary a peněžité prostředky věnovali nepřátelům pravdy v domnění, že v tomto životě se jim vrátí to, co do těchto vztahů a projektů investovali.“ (2SM 134)

„Každá rodina je sbor, v jehož čele stojí rodiče. Rodiče by měli v první řadě pracovat na spasení svých dětí. Když se otec a matka jako kněz a učitel rodiny v plné míře postaví na stranu Ježíše Krista, budou ve svém domově šířit dobrý vliv. Tento posvátný vliv vycítí i sbor a rozpozná každý věřící. Boží dílo velmi brzdí nedostatek zbožnosti a posvěcení v domovech. Nikdo nemůže vnést do sboru vliv, který nešíří ve svém rodinném životě a v pracovních vztazích.“ (CG 549)

Náměty k přemýšlení

- 1. Přečtete si otázky, které se objevují v závěru části na čtvrtek. Podělte se o své myšlenky.**
- 2. Je ve vaší třídě někdo, kdo je ochotný podělit se o svoji zkušenost, jež by dokládala, jak prchavé a nespolehlivé jsou věci tohoto světa? Co se z toho můžeš naučit?**
- 3. Jako křesťané víme, že věci tohoto světa jsou jen dočasné. Proč nám tak snadno zamotají hlavu, a to někdy až do té míry, že riskujeme život? Jak se tento problém dá vyřešit?**

NESTVOŘIL SNAD BŮH ČLOVĚKA SPRAVEDLIVÉHO?

Text na tento týden: Kaz 7

Základní verš

„Hleď, jenom na to jsem přišel, že Bůh sice učinil člověka přímého, ten však vyhledává samé smyšlenky.“ (Kaz 7,29)

Když básník Rainer Rilke pozoroval pařížské ženy, jak krmí „nakousnutým a zvlhčeným chlebem“ ptáky, napadla jej tato myšlenka: „Dělalo jim dobře pomyšlení, že jejich sliny půjdou na chvíli do světa, že tito malí ptáci odlétnou s jejich chutí v zobáčích, i když na ni záhy opět zapomenou.“

Je to smutná ilustrace toho, když lidé hledají smysl a cíl na nesprávném místě. Tento svět nabízí mnoho možností a způsobů, jak alespoň na chvíli uspokojit svoji touhu po smyslu života. Jak můžeme zjistit, která z těchto cest je ta pravá?

Tento týden budeme studovat 7. kapitolu knihy Kazatel. Prvních 14 veršů nám připomíná knihu Přísloví. Jsou to krátké, ale výstižné výroky o morálce, životě, nespravedlnosti či bezpráví. I když není vždycky jednoduché je správně pochopit, jsou plné moudrosti, jakou právem očekáváme od muže, o jehož moudrosti se zmínil i Ježíš. Zbytek kapitoly je svým vyzněním bližší knize Kazatel. Jsou to slova starého, zatrpklého Šalomouna, který i přes to, že pociťuje úzkost, stále má tolik moudrosti, že se o ni může dělit.

Tato kapitola se zabývá dalšími otázkami o životě. V souvislosti s celkovým poselstvím Bible ukazuje, že správné odpovědi můžeme najít jedině v Bohu, který nás stvořil a který nás také vykoupil. Tím dal našemu životu smysl a cíl, který mnozí zbytečně a bez výsledku hledají na beznadějných místech.

Cíl úkolu:

1. Přijmout Šalomounovu radu o smrti, jež vede k zodpovědnému životu, a tím se vyhnout úzkosti ze smrti a odmítnout život naplněný zábavou.
2. Ztotožnit se s postojem, že je dobré brát život takový, jaký je, a že všechno dobré na tomto světě slouží k dobrému, pokud to přichází od dobrého člověka se srdcem naplněným Boží mocí a láskou.

DOBŘÉ JMÉNO

„Dobré jméno je nad výborný olej a den smrti nad den narození.“ (Kaz 7,1)

Na první pohled se tento verš, a zvláště jeho poslední část, velmi podobá Šalomounově pesimismu – lépe je nenarodit se vůbec než vidět všechno to zlo, které se děje pod sluncem; lépe je zemřít v těle matčině než žít. . . Ale když se nad tímto veršem důkladně zamyslíme, zjistíme, že říká něco jiného. Jeho hlavní poselství je v první části verše.

Jakou myšlenku Šalomoun vyslovuje v první části verše? Najdi si také Př 22,1; Da 6,5; 1 Tm 3,2.10

Šalomoun zde hovoří o hodnotě dobré pověsti; ta totiž přetrvává i po smrti. Francouzský filozof Jean-Paul Sartre zastával názor, že lidský život je v podstatě vymezený smrtí člověka. V okamžiku smrti všechno končí; nebude už žádná možnost něco změnit. Nebudete ničím víc, než jste byli v den své smrti.

Naše příležitost mít dobré jméno, mít dobrý charakter, působit v dobrém na tento svět opravdu jednou skončí. Na svém charakteru pracujeme nyní, ne v hrobě. Šanci na spasení máme teď, ne po smrti. To už budou všechny možnosti cokoli změnit nenávratně pryč.

V tomto smyslu je tento verš vlastně o prioritách. Dobré jméno zůstane; zlý a bezbožný člověk však pomine jako vůně oleje. Pamatujme na to, jak využíváme svůj čas a jaké jsou naše priority. Co z toho, co děláme, bude mít trvalý, dokonce věčný dopad pro dobro? A co naopak jednoho dne pomine a bude zapomenuto? Přemýšlejme nad tím, jistě se to vyplatí.

Jak využíváš svůj čas? Kdyby ses měl postavit před Boha a vydat počet z posledních 24 hodin svého času, jak bys dopadl?

Přehled dne Klíč k významu verše hledat na jeho začátku.
Dobrá pověst přetrvává.

DŮM HODOVÁNÍ A DŮM TRUCHLENÍ

„Lépe je jít do domu truchlení než vejít do domu hodování, neboť tam je zřejmé, jak každý člověk skončí, a živý si to může vzít k srdci.“ (Kaz 7,2)

Možná jste slyšeli úsloví: „Jeho náboženství mu stačí akorát na to, aby byl nešťastný.“ Asi jste se už sešli s lidmi, pro něž nábožný znamenal truchlivý. Setkal se s nimi i Ježíš, když v Mt 6,16 zmiňuje ty, co chodí se smutným výrazem ve tváři, aby dali všem najevo, jak jsou svatí.

Když byste si zběžně přečetli Kaz 7,2–6, možná byste nabyli dojmu, že právě tak by se mělo náboženství projevit. Je lépe truchlit než hodovat, je lepší hoře než smích atd. Jak mohou tato slova souznít s myšlenkou, že se máme radovat v Pánu? (Fp 4,4; 1 Te 5,16)

Když však budete číst tyto verše v Kaz 7 pozorně, najdete v nich něco, co nám pomůže je správně pochopit.

Pozorně si přečti druhý verš, zvláště jeho několik posledních slov. Jaká myšlenka vám pomáhá pochopit poselství veršů 2–6?

Šalomoun vlastně opakuje myšlenku, o které jsme mluvili už včera. Nezáleží na tom, jak často hoduješ; na konci je vždy smutek, protože na všechny čeká smrt. Moudří tomu porozumí. Porozumí vážnosti situace, ve které se člověk nachází. Hodování, smích, smutek i truchlení mají v životě své místo, musíme je však chápat v širším kontextu života jako celku.

Jak se nám jako křesťanům daří nacházet správnou vyváženost mezi „truchlením“ a „hodováním“? Velký spor je přece vážná věc, v níž jde o všechno. A co říkáte na to, že se máme radovat v Pánu? Myslíte, že si tyto požadavky odporují?

Přehled dne Klíč k významu těchto veršů hledejme na konci 2. verše. Podívej se na svůj život od konce. Co bys chtěl o sobě slyšet na svém pohřbu?

TRPĚLIVOST A PÝCHA

„V den dobrý užívej dobra a v den zlý si uvědom, že ten i onen učinil Bůh proto, aby se člověk nedozvěděl, co bude po něm.“ (Kaz 7,14)

Dosud jsme hovořili o prvních šesti verších sedmé kapitoly. Dnes budeme ve čtení pokračovat dále a dokončíme tuto první část skládající se z krátkých, příslovím podobných výroků.

Přečti si Kaz 7,7–14. O čem v těchto verších Šalomoun mluví? Které z nich se tě osobně dotýkají?

Do těchto veršů je vloženo mnoho moudrosti, kterou se můžeme obohatit. Například verš 7 – o úplatku, který kazí srdce (SNC) – se dotýká zásadní pravdy: jeden kompromis vede k dalšímu kompromisu. Není zde napsáno, že zkažené srdce bere úplatek, ale že úplatek kazí srdce. Je to silné varování pro nás všechny před tím, co hřích dokáže udělat s naším nitrem.

Jak rozumíš verši 9? Co k tomu dodává Mt 5,22?

Jak nás může podle verše 12 moudrost chránit? Jak moudrost zachovává život? Viz také Jk 3,13–18.

Co říká verš 14? Podívej se na Fp 4,11–13.

Dotýká se něco z toho, o čem jsme dnes hovořili, tebe osobně? Hněv, kompromisy, nedostatek důvěry? Je pro nás všechny důležité padnout před Hospodinem na kolena a prosit o to, co nám zadarmo nabízí prostřednictvím Ježíše Krista?

Přehled dne Verš 8–10: Nesuď den před večerem.

Verš 11–13: Moudrost se přece jen vyplatí.

Závěr: jednou jsi dole a jednou nahoře. Když jsi nahoře, těš se z toho!

Pokud jsi dole, jednou budeš zase nahoře!

NAŠE PADLÁ PŘIROZENOST – I.

„To všechno jsem viděl ve dnech své pomíjivosti: Spravedlivý hyne i při své spravedlnosti a svévolník dlouho žije i při své zlobě. Nebuď příliš spravedlivý ani nadměru moudrý; proč by ses měl zničit?“ (Kaz 7, 15.16)

Na začátku 17. století, kdy v Evropě vznikalo osvícenství, byli lidé nadšení z přemíry nových poznatků. Lidé začali nově chápat svět a velkou nadějí vkládali do lidské dokonalosti. Jistě, svět byl zlý a lidé v něm taktéž, ale nyní získávali nové poznatky a lépe chápali svět, a tak doufali, že nevědomost bude poražena, lidstvo se zdokonalí a mravně poroste.

Ještě na počátku 20. století lidé věřili, že díky úžasným vědeckým objevům a novým technologiím lidstvo záhy zjistí, jak zvítězit nad vším, co způsobilo tolik trápení. Domnívali se, že s pomocí prostoru, plánů a vynálezů zvítězí nad všemi nemocemi, nad přírodními katastrofami, nad nenávisť a válkami.

Zamysli se nad událostmi minulého století. Splnily se naděje, které lidé vkládali do techniky a nových vědeckých objevů? Viz Mt 24.

Nedopadlo to tak, jak mnozí doufali. I když jsme získali o mnohých jevech nové poznání, naše hříšná přirozenost se projevila u těch nejlepších a nejmocnějších, takže se mnoho z těchto poznatků a z nové síly stalo zdrojem zla a utrpení. Samotné poznatky samy o sobě nejsou ani dobré, ani zlé. Vše záleží na tom, jak s nimi lidé naloží. Vládcové silných zemí mají velkou moc. Mohou ji použít na stavbu domů nebo na jejich bombardování. Nepotřebujeme ani tolik poznatků nebo moci, ale srdce pozměněné k obrazu Boha. Jedině tak lze zamezit jejich zneužití pro zlé účely.

Každý z nás má nějaké vzdělání, stupeň poznání a určitou moc. Jak je používáš? K dobru, pro Boží slávu? Nebo pro své ne zcela čestné cíle? Upřímně se prosím nad tím zamysli.

Přehled dne: Nepřeháněj to se svojí spravedlností, ani se svojí bezbožností. Nepřeháněj to se svými nadějemi, ani se svými selháními. Poznání a vědomosti musí být vyvážené srdcem plným Boží moci a lásky.

NAŠE PADLÁ PŘIROZENOST – II.

„Není na zemi člověka spravedlivého, aby konal dobro a nehřešil.“ (Kaz 7,20)

Možná vás překvapilo, že Šalomoun vyslovuje něco tak podobného výrokům apoštola Pavla v Ř 3,10 („Nikdo není spravedlivý, není ani jeden.“) nebo Jana v 1 J 1,10 („Říkáme-li, že jsme nezhrěšili, děláme z něho lháře a jeho slovo v nás není.“). Na křesťany je často poukazováno jako na ty, kdo vidí svět černě. Ale stačí, když se podíváme na tento svět, na jeho dějiny, na současnou situaci, a je nám jasné, že učení o hříšném stavu lidstva je pravdivé. Možná potřebujete víru k tomu, abyste věřili mnohým věcem, které křesťanství učí; ale padlá lidská přirozenost mezi ně rozhodně nepatří.

**Přečti si verš 26. Co vedlo Šalomouna k tomu, že vyslovuje tato slova?
1 Kr 11,1–4**

I když Šalomoun zde má na mysli jistý typ žen (por. Př 18,22), toto důležité poselství překračuje pohlaví: Buď opatrný vůči komukoliv, koho satan použije, aby tě chytil do pastí a odvedl pryč od Boha.

Asi nepozoruhodnějším veršem této kapitoly je verš 29. Jak výstižně popisuje stav lidstva! Bůh nás stvořil svaté, ale my jsme se stali zlí. Tato slova bychom mohli vztáhnout i na život Šalomouna: jistěže nebyl nikdy bezhříšný, ale vydal se přímou cestou. Hebrejské slovo přeložené jako „přímý“ totiž můžeme přeložit také jako upřímný, správný, pravý. Tento výraz se často používá k popisu jednání člověka. Jakkoli „přímý“ byl na začátku, časem zabloudil.

Přečti si 2 K 13,5. Žiješ z víry? Čím doložíš svoji odpověď?

Přehled dne Nehrej si na to, čím nemůžeš být – dokonalým a spravedlivým. Křesťan je hříšný a Kristův zároveň. Čím víc budeš Kristův, tím méně hrozí, že skončíš v cizí náručí.

DOPORUČENÉ STUDIUM

„Pravé vzdělání nepřehlídí hodnotu vědeckého poznání nebo literární znalosti; cení si však více schopnosti nežli pouhého vědění. Nad sílu a moc staví dobrotivost, nad rozumové nadání charakter. Světu není tolik potřeba mužů velkého nadání, jako šlechetného charakteru. Je mu třeba mužů, jejichž schopnosti jsou ovládnány pevnými zásadami.“

„Počátek moudrosti je: Snaž se získat moudrost, za všechno své jmění získej rozumnost.“ (Př 4,7) „Jazyk moudrých přináší dobré poznání, kdežto ústa hlupáků chrlí pošetilost.“ (Př 15,2) Pravé vzdělání tuto moudrost udílí. Ono učí, jak nejlépe využít nejen jedné, ale všech našich sil a schopností. Ta kryje celý okruh našich povinností k sobě samým, ke světu i k Bohu.

Budování charakteru je to nejdůležitější dílo, jaké kdy bylo svěřeno lidským bytostem, a jeho bedlivé studium nebylo nikdy dříve tak důležité jako nyní. Žádná z předcházejících generací nestála uprostřed tak důležitých a vážných událostí; nikdy dříve nestáli mladí mužové a mladé ženy tvář v tvář tak velkým nebezpečím, jaká stojí před nimi dnes.“ (VÝCH 144.145; Ed 225)

Náměty k přemýšlení

1. Zamyslete se spolu nad vašimi odpověďmi v části na pondělí.
2. Uvažujte o uvedeném citátu E. G. Whiteové. Všimněte si zvláště prvního odstavce. Jak souvisí s tím, co jsme studovali v tomto úkole? Proč tolik záleží na charakteru, zvláště u těch, kteří mají moc?
3. V tomto úkole jsme mluvili také o vlivu a o tom, že Šalomounovy ženy ho svedly na scestí. Otázka tlaku a vlivu vrstevníků je zvláště rozhodující u mladých lidí. Mnohé z nich svedli na scestí právě špatní přátelé. Jak můžete jako sbor pomoci mladým lidem vyhnout se špatným vlivům? Co můžete udělat, abyste jim poskytli lepší možnosti?
4. Přečtěte si citát od Rilkeho v úvodu úkolu. Jak se můžeme lépe podělit o to, co jsme dostali, s těmi, kteří hledají smysl života v nesmyslných věcech?

DŮVĚRA V BOŽÍ ZASLÍBENÍ

Text na tento týden: Kaz 8

Základní verš

*„Přestože hříšník páchá zlo stokrát a lhůta se mu prodlužuje, já vím, že dobře bude těm, kdo se bojí Boha, těm, kdo se bojí jeho tváře.“
(Kaz 8,12)*

V osmé kapitole Šalomoun pokračuje v podobných úvahách jako v kapitolách předchozích. Opět bychom mohli snadno nabýt dojmu, že si příliš stěžuje a je pesimistický. Musíme však uznat, že to není nic těžkého, podlehnout pesimismu, když přemýšlíme o životě „pod sluncem“.

Navzdory tomu, že zde Šalomoun odhaluje tvrdou a pesimistickou životní zkušenost, přece jenom v kontextu celé knihy je zřejmé, že život s Bohem je nesrovnatelně kvalitnější. I v těchto nesnadných výrocích nalézáme nádherné klenoty hlubokých duchovních pravd.

Podívejte se například na základní verš. Je v něm zaslíbení a naděje, jež sahá k něčemu, co přesahuje tento život. Uprostřed vší nespravedlnosti poznáváme, že Šalomoun velmi dobře chápe poslední spravedlnost a soud, který – bez ohledu na to, kolik zla je na zemi nyní, kdy probíhá velký spor (Zj 12,12) – nakonec nastolí Boží spravedlnost. Tou si můžeme být jistí, i když na ni ještě musíme čekat. Možná právě proto je o svatých mimo jiné napsáno, že mají „trpělivost“. (Zj 13,10; 14,12)

V tomto úkole budeme mluvit o dalších slabých stránkách, obavách, ale též naději padlého lidstva z osobitého pohledu krále Šalomouna.

Cíl úkolu

1. Hledat hranice křesťanovy poslušnosti, respektive neposlušnosti vůči světské moci i na základě nedávné společné zkušenosti s totalitou.
2. Mluvit o chvílích života, kdy jsme důvěřovali Bohu i přes okolnosti kolem nás.

DBEJ NA KRÁLŮV ROZKAZ!

„Pravím: Dbej na králův rozkaz, a to kvůli přísaze Boží. . . Vždyť královo slovo má moc a kdo mu řekne: „Co to děláš?““ (Kaz 8,2.4)

Jako křesťané jsme v neustálém napětí pramenícím z toho, že žijeme na tomto světě a současně jsme přijali občanství jiného království. Augustin to nazval rozlišováním mezi městem Božím a městem člověka.

Jak verše Žd 11,13–16 popisují realitu těchto dvou vlastí, mezi kterými se pohybuje?

Jeden zdroj možného napětí, kterému jako křesťané čelíme, vychází z našeho vztahu k vládě, pod kterou žijeme. Všichni jsme podřízeni vládě, která má v rukou moc, vydává a prosazuje nařízení a zákony naší země. Bible na vícero místech říká, že křesťané mají tyto zákony poslouchat, tedy že mají být dobrými občany.

Co Šalomoun říká v Kaz 8,1–5? Jako jeho slova souvisí s Ř 13,1–4; Tt 3,1 a 1 Pt 2,13–17?

Slova Šalomouna nás nijak nepřekvapují. Vždyť je to král. Odhalují nám však i důležitý princip křesťanského občanství. Naší povinností je poslouchat zákony země, ve které žijeme, i když se nám osobně možná nelíbí. Musíme si uvědomit velký rozdíl mezi tím, když posloucháme zákony, které se nám samým možná nelíbí, nebo zákony, jež jsou v přímém rozporu s Božími principy (vysvětlíme si to v zítřejší části). Rozhodující je to, že jsme povoláni k vyšší morálce, než má tento svět, proto bychom měli „dbát na králův příkaz“.

Co by se stalo, kdyby se každý zkrátka rozhodl, že bude respektovat jen zákony, které se mu líbí? Proč bychom měli být jako adventisté zvláště citliví v otázce důležitosti respektování zákonů?

Přehled dne Křesťan — ještě je na zemi, ale zároveň už je v nebi.
Křesťan — je poslušný Bohu.
Křesťan — je poslušný vládě.

DBÁT NA KRÁLŮV ROZKAZ?

„Každá věc na zemi má svůj čas, i když člověka často stíhá neštěstí. . . . Nad každým dnem nastane čas soudu; na člověku je mnoho zlého.“ (Kaz 8,6 – SNC)

V Bibli je mnoho příkladů lidí, kteří kvůli tomu, že se dostali do konfliktu s pozemskými vládci, čelili pronásledování, hrozbám, vězení i smrti. Tuto situaci komplikovalo i to, že mnozí z těchto vládců byli představiteli Božího vyvoleného národa.

Můžeš uvést nějaký příklad toho, kdy Boží lid nemohl uposlechnout představitele politické moci?

Kniha Zjevení nám vyjevuje, že právě na konci času Boží lid, aby zůstal věrný Bohu, nebude poslouchat zákony pozemských vládců. (Zj 13,12–16; 14) Pokud však nejsou v konfliktu s příkazy našeho Krále (J 19,19), máme tato nařízení dodržovat.

Jsou to velmi vážné věci a neměli bychom je brát na lehkou váhu. Člověk by měl neuposlechnout, až když se poradil s jinými Duchem vedenými věřícími, kteří upřímně hledají Boží cesty, a až poté, co prosil o Boží vedení.

„Zákony státu na všech úrovních mohou být někdy v rozporu s některým z Božích příkázání. Zatímco vládní úředníci nesou odpovědnost za zákony, každý občan je zodpovědný za svá rozhodnutí před Bohem. V takovýchto případech křesťané vysvětlí své přesvědčení a odvolají se na svobodu svědomí. Pokud je toto odvolání zamítnuto, úplná věrnost Bohu může mít za následek finanční postih, pronásledování, odnětí svobody a jiné oběti, které museli podstoupit i křesťané v minulých staletích.“ (Handbook of Seventh-day Adventist Theology, sv. 12, str. 701)

Co bys poradil člověku, který má problémy s úřady kvůli tomu, co považuje za biblický příkaz?

Přehled dne Křesťan není slepě poslušný ani náboženské, ani politické autoritě.
Křesťan je věrný Božímu slovu.
Boží slovo zmocní křesťana k odporu vůči jakékoliv formě nesvobody.

DŮVĚŘUJ V NEJISTOTĚ

„To všechno jsem viděl, když jsem si předsevzal zabývat se vším, co se pod sluncem děje v čase, kdy má člověk moc nad člověkem a působí mu zlo.“ (Kaz 8,9)

Možná jste si všimli, že si některé části veršů jakoby protičeří. V pátém verši čteme, že „kdo dbá nad příkazy, neokusí zlého“ a že moudrý v pravý čas pozná, co je dobré; a přitom v devátém verši Šalomoun s trpkostí poznamenává, že člověk chce druhého ovládnout a působí mu zlo. Přestože plníme všechny příkazy, nemáme žádnou záruku, že jsme ochráněni od zlého. Jsou věci, které se nám přihodí, a my nerozumíme proč. I moudrý Šalomoun si byl vědom, že mnohým věcem nerozumí. Jsou věci, jejichž smysl nechápeme, které nevysvětlí ani nejmoudřejší mezi námi.

Vždycky budeme mít v životě více otázek než odpovědí. Jako křesťané však máme jistotu v tom, že někdo větší má všechno ve své ruce a že mu můžeme plně důvěřovat. Tato důvěra však nepřichází sama od sebe; není to tak, že bychom se probudili z života nevíry a najednou začali Bohu důvěřovat. Toho dosáhneme v určitém procesu, jehož součástí je studium jeho slova, dožadování se jeho zaslíbení a život víry a poslušnosti. Pokud svoji vůli podřídíme jemu, naučíme se mu důvěřovat bez ohledu na to, co nás čeká.

Následující verše mluví o víře a důvěře v Boha. Ke každému z nich napiš, co pro tebe znamená a jakou zkušenost s tímto zaslíbením máš. Poděl se s ostatními i o jiné oblíbené verše, které jsou pro tvoji důvěru v Boha důležité.

Ž 118,8.9

Ž 34,8

Př 3,5.6

Iz 12,2

Ř 8,28

Přehled dne Život není vždy přímočarý.
Příčiny a důsledky nejsou v životě vždy zřejmé.
Důležitá je důvěra v Boží moudrost a správnost.

DŮVĚRA A SPRAVEDLNOST

„Poněvadž nad zločinem není hned vykonán rozsudek, tíhne srdce lidských synů k páchání zla.“ (Kaz 8,11)

Jakou myšlenku vyjadřuje Šalomoun v Kaz 8,11–13?

- v. 11
- v. 12
- v. 13

Šalomoun se opět zabírá těžkou otázkou nespravedlnosti v tomto světě (viz také v. 14). Všimá si, že bezbožní často unikají bez toho, aby byli bezprostředně potrestáni. I když někdy vidíme, že bezbožní trpí za své jednání, není tomu tak vždy. (Je dobré, že je to tak aspoň někdy.) Zůstává otázka proč. Proč tady není spravedlnost?

Šalomoun na to nemá odpověď, ale napomíná: Netrap se kvůli tomu, kdo dělá zlo. Buď věrný Bohu a on ti odplatí.

V jistém smyslu nás tady Šalomoun vyzývá žít životem víry a důvěry. Jistě, je tady nespravedlnost, to všichni víme. A určitě to ví i Bůh. Pán nám však nyní nedává odpovědi na všechny naše otázky. Namísto vysvětlování nás vybízí žít životem víry a poslušnosti, důvěřovat v zásluhy Ježíše Krista, naší jediné naděje spasení. To jsou pravdy, které nám nyní zjevil (1 J 5,3), a ne to, proč se „pod sluncem“ děje tolik špatných věcí.

Dnešní hlavní myšlenka je podobná té včerejší: Potřebujeme důvěřovat ne v to, co vidíme nebo čemu rozumíme, ale v zaslíbení Boha, který nám zjevil sám sebe a svoji lásku prostřednictvím Ježíše, toho ukřižovaného.

Trápí tě nespravedlnost, s kterou se setkáváš na tomto světě? Přemýšlej o nespravedlnosti na kříži, o té největší křivdě v našich dějinách. Kristus byl obětován kvůli našemu spasení. Pomáhá ti to důvěřovat v Boží dobrotu i přes nespravedlnost všude kolem nás?

Přehled dne Život není vždy spravedlivý.
Podvodníci a zločinci nejsou vždy spravedlivě potrestáni.
Klíčem k životu je důvěra v Boží zaslíbení.

DĚNÍ NA ZEMI

„Spatřil jsem též, že veškeré dílo Boží, dílo, které se pod sluncem koná, není člověk schopen postihnout...“ (Kaz 8,17)

Jakou myšlenku Šalomoun vyzdvihuje v Kaz 8,16.17? Jak souvisí s předcházejícími verši?

V poslední době sledujeme prudký nárůst poznání. O našem světě toho víme víc než kdykoli předtím. Ve všech oblastech, zvláště pak ve vědě, se každý den činí nové objevy. A přece čím víc víme, tím víc si uvědomujeme svoji nevědomost. Nejjednodušší věci se stávají jevy plnými záhad, které neumíme vysvětlit. Bez ohledu na úroveň, jakou ve svém vzdělání dosáhneme, vždy mnoho vědomostí zůstane nad rámec našeho dosahu. Sotva kdy plně pochopíme Boží moc a působení v samotné přírodě. Nejvýznamnější Boží dílo – plán spasení – je samo považováno za „tajemství“.

Jeden z nejlepších způsobů, jak se zachovat k věcem, kterým nerozumíme, nacházíme v knize Jób. Jóba postihla strašná neštěstí, a když se mu na konci zjevuje Bůh, i přes mnohé jeho otázky mu nevysvětluje události, které zničily jeho život.

Přečti si Jb 38–42. Jak Bůh odpovídá na soužení, které Jóba postihlo?

Bůh mu neřekl nic o satanových výčitkách (Jb 1,9) ani o Boží odpovědi satanovi (Jb 2,6). Nedává Jóbovi žádné vysvětlení toho, co se stalo. Namísto toho jej zahrnuje proudem otázek, v nichž se odráží jeho síla a stvořitelská moc v protikladu k Jóbově pomíjitelnosti a slabosti. Jóbovi toto vidění Boha stačilo, aby jej přesvědčilo, že nařikal nad mrtvými dětmi, zničeným zdravím i majetkem z nevědomosti. „Ano, hlásal jsem, čemu jsem nerozuměl. Jsou to věci pro mě příliš divuplné, které neznám.“ (Jb 42,3)

Když se Jób setkal s Bohem Stvořitelem, mlčel. Jak se chováme my v přítomnosti nejen Boha Stvořitele, ale i Vykupitele? Jak nás učí zjevení Boha na kříži důvěřovat mu i v těch nejhorších situacích?

Přehled dne V subjektivním prožívání utrpení jsou mi nanic všechny objektivní vědomosti a rady.
Východisko z utrpení – setkání s Bohem.

DOPORUČENÉ STUDIUM

V knize Velké drama věků si přečti text na stranách 138 a 139 (GC 203–205) a v knize Touha věků na stranách 382 a 383 (DA 602.603).

„Máme uznávat lidskou vládu jako zařízení z božského ustanovení a máme učit, že poslouchat ji v mezích její zákonné působnosti je svatou povinností. Jestliže však její požadavky jsou v rozporu s požadavky Božími, pak musíme uposlechnout Boha spíše než lidi. Slovo Boží musí být uznáváno nad všemi lidskými zákony. „Tak praví Pán“ musí stát před „Tak praví církev“ nebo „Tak praví stát“. Koruna Kristova musí být vyzdvížena nad koruny pozemských vládců.“ (SA 47; AA 68)

„Lidský rozum nemůže nikdy plně pochopit povahu a dílo Všemohoucího. Boha nemůžeme objevit bádáním. Tato svatá bytost musí zůstat zastřena tajemstvím jak nadprůměrné a vysoce vzdělané mysli, tak i mysli nejslabší a nejméně uvědomělé. Třebaže „oblak a mrákota jest vůkol něho“, přece je „spravedlnost a soud základ trůnu jeho“. (Ž 97,2) Jeho jednání s námi můžeme porozumět jen potud, jak hluboce vycítíme jeho nezměrnou milost spojenou s nekonečnou mocí. Můžeme poznat pouze tolik jeho úmyslů, kolik jich je náš rozum schopen pochopit; ve všem ostatním můžeme bezpečně důvěřovat jeho všemohoucí ruce a srdci, jež je plno lásky.“ (VÝCH 146; Ed 169)

Náměty k přemýšlení

- 1. Jak můžeme znát a poznávat Boha – kromě pravd, které nám zjevil ve svém slovu?**
- 2. Povídejte si o vašich odpovědích na otázky z části na úterý. Co se z nich můžeme naučit?**

VŠECHNO KONEJ PODLE SVÝCH SIL

Text na tento týden: Kaz 9

Základní verš

„Všechno, co máš vykonat, konej podle svých sil, neboť není díla, ani myšlenky, ani poznání, ani moudrosti v říši mrtvých, kam odejdeš.“ (Kaz 9,10)

V roce 2004 zemřel jistý 70letý Ital. Na tom není jistě nic výjimečného, ale zvláštní bylo to, jak zemřel. Tento farmář v důchodu, Aldo Busto, byl usmrčen bombou z první světové války, která byla součástí jeho sbírky vojenských pozoruhodností. Byl ve své zahradě a ukazoval přátelům tuto relikvii, když náhle bomba explodovala. Aldo zemřel na místě a jeho přítel byl vážně zraněný.

Jak absurdní se nám zdá tato situace, kterou neumíme rozumně vysvětlit. Bomba, která měla vybuchnout před více než 80 lety, explodovala zrovna ve chvíli, kdy u ní tento farmář stál. Tato nevysvětlitelná situace může být poučením, že je potřebné naučit se důvěřovat Boží dobrotě, i když mnohé události dnes nevysvětlíme.

V kapitole, kterou budeme tento týden studovat, se Šalomoun opět dotýká citlivých témat. Soustřeďuje se na smrt, tak jako i na jiných místech knihy Kazatel. Při čtení mějme na paměti, že Šalomoun někdy vyjadřuje názor ze „světského“ pohledu. Ten by nám měl ukázat marnost a nesmyslnost naší existence v případě, že by neexistoval žádný Bůh, jenž by nám slíbil spravedlnost, odpovědi na naše otázky a věčný život. Přestože se zaměřuje na smrt, mluví také o životě a o tom, jak bychom měli žít nyní.

Cíl úkolu

1. Porovnat Šalomounův pohled na smrt a z toho vyplývající důsledky s křesťanským pohledem na smrt a život.
2. Rozhodnout, zda Bůh řídí všechno na této zemi, nebo zda je v životě člověka prostor pro náhodu.

V BOŽÍCH RUKOU

„O tom všem jsem uvažoval a ve všem tom jsem zjistil, že spravedliví a moudří i jejich práce jsou v ruce Boží.“ (Kaz 9,1)

Tento verš je pokračováním myšlenky vyjádřený v posledním verši osmé kapitoly. Jak už víme, Šalomoun v něm mluvil o tom, že nejsme schopni pochopit Boží cesty. Kapitola devátá pokračuje zhruba v tomto duchu: Jistě, nechápe me Boží cesty, ale víme, že Hospodin se stará o ty, kteří jsou mu věrní, bez ohledu na to, v jaké situaci se nacházejí.

Je pro tebe tento závěr přijatelný? Pokud s ním souhlasíš, jak rozumíš tomu, že spravedliví „jsou v ruce Boží“?

Říct, že jsme v Božích rukou, neznámá, že se nikdy ve svém životě nesetkáme s bolestí, utrpením nebo neštěstím. Ani ti nejméně z všech křesťanů si nemohou být nikdy jisti, co je „pod sluncem“ čeká. Šalomoun chtěl tímto vyjádřením říci pravděpodobně toto: Ano, jsme v Božích rukou. To však neznámá, že nebudeme čelit utrpení. Rozdíl je v tom, že jako křesťané můžeme důvěřovat v Boží dobrotu a milosrdenství i přes tyto tragédie. Představte si, že všechno, s čím se denně střetáváme, bychom prožívali bez víry, že existuje milující a láskyplný Bůh, jenž slíbil, že jednoho dne „setře každou slzu“ (Zj 7,17).

Představ si sebe v roli některého z Božích služebníků, který prožíval velké zkoušky, ale zároveň byl v rukou Božích. Třeba Josefa nebo Jana Křtitele, když byl ve vězení. Nebo Jóba, když seděl na hromádce popela a neměl nic. Nebo Daniela v jámě lvové. Představ si, jak lehce mohli tito lidé podlehnout okolnostem a pochybovat o Boží lásce a péči.

Co ti přineslo toto vžívání se do role biblické postavy? Co ti pomáhá v situaci, kdy jsi v pokušení pochybovat o Boží péči?

Přehled dne Bůh se stará o spravedlivé.
Znamená to, že se nestará o ty, kteří spravedliví nejsou?
Bůh se stará o všechny. Počítat s tím znamená čelit nástrahám života.

STEJNÝ ÚDĚL?

„Všechno je u všech stejné: stejný úděl má spravedlivý i svévolný, dobrý a čistý i nečistý, obětující i neobětující; dobrý je na tom jako hříšník, přísahající jako ten, kdo se přísahat bojí.“ (Kaz 9,2)

Tento verš je vzorovým příkladem toho, jak je pro správné porozumění potřebné číst knihu Kazatel v kontextu celé Bible. Když se všechno řekne a udělá, člověk umírá. Smrt je silnější než příroda, tak jak ji známe dnes. Někdo by mohl namítat, že smrt je součástí samotné přírody, protože všechno, co žije, umírá. A jak všichni víme, není rozdíl mezi tím, zda jsi nebo nejsi spravedlivý. Smrt vždycky vyhrává.

Tvrdit, že stejný úděl (smrt) čeká každého bez ohledu na to, jak žije, je něco podobného, jako říct, že stejný úděl čeká každého, kdo pije, a je jedno, zda se napije vody nebo roztoku arzenu. Když se na to zběžně podíváme, zdá se nám, že smrt je společným údělem všech žijících. Ale je to skutečně jen povrchní pohled. Bible jako celek nám odhaluje mnohem hlubší a důkladnější objasnění těchto věcí.

Jaký je konečný úděl lidstva? Da 12,2

Bible jasně říká, že lidi nečeká jeden společný úděl, ale jeden ze dvou údělů – buď věčný život, nebo věčná záhuba. Žádná střední cesta, žádný kompromis neexistuje. Buď budeme žít navěky, nebo budeme navěky mrtví.

Dobrou zprávou je, že prostřednictvím Ježíše Krista má každá lidská bytost možnost žít věčně. Kristus zemřel jako zástupce za celé lidstvo, nikoho nevyjímaje. Jeho oběť je víc než dostačující pro každého. Náš konečný úděl závisí jen na našem rozhodnutí.

Přemýšlej o svých rozhodnutích, nejen těch velkých, ale i těch každodenních, „malých“. Jaký úděl sis podle těchto malých rozhodnutí zvolil?

Přehled dne Smrt je spravedlivá ke každému stejně.
Důležité je, jak se se smrtí střetneme. S Bohem, nebo bez Boha.

SMRT A ŽIVOT

„Kdo tedy bude vyvolen? Všichni, kdo žijí, mají naději. Vždyť živý pes je na tom líp než mrtvý lev.“ (Kaz 9,4)

„Mám za to, že zemřít, jen aby se mohli narodit další, kteří budou mnoho let trpět a nakonec zemřou, je jen šíření smrti a násobení vraždy.“ (Lord Byron)

„Když si člověk uvědomí, že smrt je konec všeho, není nic horšího než život.“ (L. N. Tolstoj)

Jakkoli pesimistická jsou slova ruského spisovatele Tolstého, mají dobrou myšlenku. Je skutečně těžké žít život ve vědomí toho, že smrtí všechno končí.

Přečti si Kaz 9,3–6. Přemýšlej o těchto verších z pohledu člověka, který nevěří v Boha ani v nějaký posmrtný život. Zkus se vžít do myšlení člověka, který věří, že smrt je konec všeho. Jaký smysl může mít takový život? Jaký pocit máš ze všeho, co děláš, při vědomí, že jednoho dne budeš mrtvý ty i tvé děti a jejich děti?

Nyní si tyto verše přečti z pohledu věřícího adventisty. Věříme, že smrt je jen spánek a že díky Ježíšově oběti budeme při jeho návratu – a to se bude mrtvým zdát jen jako okamžik od chvíle jejich smrti – vzkříšeni k věčnému životu v novém nebi a na nové zemi. Je poselství těchto veršů jiné, když se na ně podíváš z tohoto pohledu?

Měli bychom být vděční za to, co nám Kristus nabízí prostřednictvím své smrti a vzkříšení. Bez toho bychom žili v beznaději, jak vyjadřují verše uvedené v této části. Za jakou vzácnost bychom proto měli považovat naši víru! Je velmi důležité, abychom ji chránili a střežili, jako by šlo o život. Vždyť o život skutečně jde.

Přehled dne Všichni jsme si rovni – v smrti.
Přijímej život jako Boží dar.

TEĎ JE DEN SPASENÍ

„Užívej života se ženou, kterou sis zamiloval, po všechny dny svého pomíjivého života. To ti je pod sluncem dáno po všechny dny tvé pomíjivosti, to je tvůj podíl v životě při tvém klopotném pachtění pod sluncem.“ (Kaz 9,9)

Jako adventisté rádi používáme verše Kaz 9,5,6, když chceme podpořit náš názor na stav mrtvých. Je to tak správně, protože mrtví skutečně „nevědí zhola nic“ a „nikdy se už nebudou podílet na ničem, co se pod sluncem děje“, alespoň do chvíle, než se vrátí Ježíš. Šalomounovi však nešlo o to, aby vyřkl teologické prohlášení o stavu mrtvých, ale aby přednesl výrok o životě. Tyto verše mluví sice o smrti, ale v kontextu života a toho, jak bychom měli žít.

Jakou myšlenku Šalomoun zdůrazňuje v Kaz 9,5–10? Jaké rady zde nalzáme o tom, jak máme žít? Můžeme je vztáhnout i na náš křesťanský život?

Na této zemi jsme dostali jen jeden život. Přestože je pomíjivý (Jb 8,9), tak jako tato země a vše, co je na ní (2 Pt 3,10–12), má tento život věčné důsledky. To, jak žijeme nyní, v plné míře rozhoduje o našem věčném údělu. Je to tak: současná rozhodnutí v tomto našem krátkém životě, která možná trvají jen pár vteřin, rozhodují o našem věčném údělu. Berme proto všechny zkoušky vážně a bedlivě pozorujeme svá srdce. Vždyť jde o všechno, a bylo by nerozumné život jen tak promrhat.

Jak podporují vyjádřenou myšlenku následující verše?

Mk 14,38

Ř 14,12

2 K 6,2

2 Pt 3,10–14

Ze všech důležitých rozhodnutí je tím nejdůležitějším naše rozhodnutí pro Krista. V něm odpovídáme na působení Ducha svatého a rozhodujeme se zemřít sobě a žít pro Krista. Učinil jsi už takové rozhodnutí? Chodit do sboru, nebo dokonce věřit v Ježíše ještě neznamená, že jsi toto rozhodnutí učinil. Jde přitom o něco, co ve velké míře rozhodne o tvé věčnosti.

Přehled dne Žij tady a teď, protože po smrti už nic nestihneš. Ani spasení.

ČAS A NÁHODA

„Opět jsem pod sluncem viděl, že běh nezávisí na snaze hbitých, ani boj na bohatýrech, ani chléb na moudrých, ani bohatství na rozumných, ani přízeň na těch, kdo mají poznání, ale jak kdy každému přeje čas a příležitost.“ (Kaz 9,11)

Každý z nás už jistě viděl nebo i sám zažil velkou nespravedlnost, kterou nezapříčinil nikdo z lidí. Mladou ženu v nejlepších letech zasáhla vysilující choroba; spolehlivého pracovníka propustili z práce kvůli ekonomické situaci; hvězda atletiky upadla na schodech a úraz zničil celou její další kariéru. Je velmi časté, že nejrychlejší se nestane vítězem, moudrý zůstane chudý, schopný a talentovaný žije v ústraní.

Co říká Šalomoun v Kaz 9,11–18? Souhlasíš s ním, nebo nesouhlasíš? Odpověď zdůvodni.

Lidé se vydali na cestu, kterou jim na počátku Bůh nevytyčil, a tím znehodnotili a převrátili svůj život. Šalomoun poukazuje, že v tomto nedokonalém světě jsou mnohé věci otázkou příležitostí, nikoli spravedlnosti. Můžeme potvrdit, že tak to opravdu v tomto nedokonalém a hříšném světě chodí. Pro nás je velmi potřebné osobně poznat Boží lásku, která nám pomáhá držet se jej vírou a poslušností i ve chvílích, kdy se zdá, že „čas a příležitost“ se k nám zachovaly velmi krutě a nespravedlivě.

Pozorně si přečti Kaz 9,13–16. Jaké myšlenky se Šalomoun dotýká v těchto verších?

Zřejmě existuje víc způsobů, jak se dívat na tyto verše. Vzhledem k celkovému kontextu bychom však mohli říci, že Šalomoun mluví o další nespravedlnosti – o někom, kdo udělá něco úctyhodného, ale z určitého důvodu (v tomto případě kvůli chudobě) není jeho schopnost všeobecně uznávána, dokonce se na něj zapomnělo. Opět to z lidského pohledu takto bývá. Lidský pohled však našťástí není nejdůležitější. Je tu i pohled Boží. Bůh nejenže nezapomene, ale i odmění. (L 6,35; Ko 3,24; Žd 10,36; Zj 22,12)

Co bys pověděl člověku, vůči kterému se „čas a příležitost“ zachovaly velmi tvrdě? Jak ho i v jeho trápení ujistíš o Boží lásce a péči?

Přehled dne Kdo rozliší, co je dílo náhody, dílo satana a dílo Boží?

DOPORUČENÉ STUDIUM

V knize Velké drama věků si přečti text na straně 474 (GC 662).

„Kristus chtěl, aby jeho posluchači pochopili, že není možné dosáhnout spasení po smrti. V podobenství odpovídá Abraham boháči na jeho prosbu: ‚Synu, vzpomeň si, že se ti dostalo všeho dobrého už za tvého života, a Lazarovi naopak všeho zlého. Nyní on se tu raduje, a ty trpíš. A nad to vše je mezi námi a vámi velká propast, takže nikdo – i kdyby chtěl – nemůže přejít odtud k vám ani překročit od vás k nám.‘ (L 16,25.26) Tak Kristus ukázal, jak beznadějně je spoléhání na druhou příležitost po smrti. Tento život je jediná doba, kterou Bůh dal člověku k přípravě pro věčný život.“ (KP 152; COL 263)

„Lidé v každé době se mohou nechat osvítit, je jim dána příležitost, zkušební doba, ve které se mohou smířit s Bohem. Tato milost však není nekonečná. Může působit i celé roky, přestože ji lidé přehlížejí či odmítají. Jednou se však ozve naposledy. Potom už zatvrzelé srdce volání Božího Ducha neslyší. Vlídny a působivý hlas už hříšníka neoslovuje, nenapomíná ani nevaruje.“ (TV 370; DA 585)

Náměty k přemýšlení

- 1. Znáte někoho, koho „čas a příležitost“ skutečně zranily? Jak můžete tomuto bližnímu v krizi ukázat na skutečnost Boží lásky?**
- 2. Jak můžete ve sboru pomoci těm, kdo se ještě nerozhodli odevzdat se Bohu? Jak mohou pochopit, že je důležité toto rozhodnutí neodkládat?**
- 3. Vzpomeňte si na situace ve svých životech, v nichž jste skutečně cítili Boží blízkost. Co se můžete naučit z těchto vzájemných zkušeností?**
- 4. Zamyslete se nad citátem Ellen Whiteové o potřebě připravit se na věčnost. Jak se máme „připravovat na věčnost“?**

MOUCHA A ZAKLÍNAČ HADŮ

aneb víc o životě pod sluncem

Text na tento týden: Kaz 10

Základní verš

***„Mrtvé mouchy způsobí, že mastičkářův olej páchne a kvasí; stejně působí špetka pomatenosti, je-li ceněna víc než moudrost a čest.“
(Kaz 10,1)***

Při studiu knihy Kazatel jsme zjistili, že není snadné v ní najít souvislý sled myšlenek. Ne že by myšlenky nebyly jednotné, ale nejsou vždy řazeny za sebou v konkrétních souvislostech. Přestože text nepostupuje systematicky, jak jsme na to zvyklí, stojí za to, abychom jej studovali, zvláště když se nad ním zamýšlíme z pohledu celé Bible.

Tento úkol bychom také mohli nazvat „Myšlenky, slova a činy“. Je totiž zaměřen na tyto tři oblasti. Pokud se zamyslíme nad naším jednáním, myšlením a řečí, získáme úplný pohled sami na sebe a načerpáme mnoho moudrých rad do všech životních situací.

Svým působivým, poetickým stylem nás Šalomoun nutí hlouběji se zamyslet. Při studiu této kapitoly zjistíme, že je v ní mnoho podnětů k přemýšlení a doporučení, podle kterých se vyplatí žít.

Cíl úkolu

1. Uvažovat o důsledcích našeho jednání v životě a najít přijatelné vysvětlení toho, proč někdy za velké chyby a špatná rozhodnutí přicházejí jen minimální důsledky.

MRTVÉ MOUCHY

„Moudrost je lepší než válečné zbraně, mnoho dobrého však zničí jediný hříšník.“ (Kaz 9,18)

Kaz 10 bychom měli číst spolu s Kaz 9,18. Tento verš totiž objasňuje princip, který se objevuje v Kaz 10,1: Bez ohledu na to, kolik dobra člověk udělá, jedna hloupá chyba všechno pokazí.

V minulém úkolu jsme si uvědomili, že naše rozhodnutí v tomto životě v konečném důsledku rozhodnou i o našem věčném údělu. Mnohokrát však má naše jednání i bezprostřední následky. Jak často se stává, že někdo v slabé chvíli nebo nestřeženém okamžiku udělá rozhodnutí, které pak přinese nečekané a bolestné důsledky! Tragické na tom je to, že ti, kteří se takto špatně rozhodnou, jsou často „dobří“, věrní a čestní lidé, kteří – podobně jako my všichni – jen uklouzli a upadli. A najednou se stane, že to o nich všichni vědí, že se jejich jednání nepodaří skryt. V určitém smyslu můžeme říci, že čím úctyhodnější, výše postavený a váženější je člověk, o to větší zodpovědnost na něm spočívá, aby svá rozhodnutí pečlivě zvážil.

Uvedené verše představují několik biblických příkladů toho, kdy dobří lidé udělali nerozumné rozhodnutí. Co zapříčinilo jejich selhání? Jaké následky měla jejich nerozumnost?

Gn 3,6

Ex 32,1–4

2 S 11,1–4

Člověk pracuje celé roky pro Pána a pak, v jedné slabé chvíli, udělá chybu, třeba nějaký morální přestupek, a celé jeho dílo je najednou zničené nebo alespoň poškozené. Ve všech uvedených případech Bůh těmto lidem odpustil. Oč více bychom měli my odpustit těm, kdo zklamali naši důvěru. Odpuštění však automaticky neznamená, že je všechno v pořádku a nestala se žádná škoda. Většinou tomu tak není. Jak snadno několik mrtvých much způsobí, že se voňavá mast zkazí a páchne!

Ať už jsi kdokoliv, ať zastáváš ve sboru jakoukoli služebnost, přemýšlej o negativních důsledcích, které by přišly, kdybys zklamal. Buď proto bdělý a modli se, dřív než něco uděláš!

Přehled dne Lepší je udělat chybu než nedělat nic ze strachu před důsledky. Nejlepší je poučit se z chyb druhých.

SRDCE HLUPÁKA

„Moudrý má srdce na pravém místě, hlupák na nepravém.“ (Kaz 10,2)

„Srdce moudrého jest po pravici jeho, ale srdce blázna po levici jeho.“ (PBK)

Symbol pravé a levé ruky nacházíme v Bibli na různých místech, přičemž pravá strana se považuje za stranu cti, síly a příznání. Vždyť i Ježíš řekl, že až se vrátí, bude sedět „po pravici Všemohoucího“ (Mt 26,64). Naopak levá strana je pokládána za stranu zla a neštěstí. Slovo „sinister“, původně v latině znamenající „levý“, v angličtině znamená „nečestný, nešťastný, pochmurný, zlý“. Ještě i dnes se můžete setkat s tím, že dítě, které má sklon psát levou rukou, je vedeno k tomu, aby používalo radši ruku pravou.

Co má Šalomoun v Kaz 10,2 na mysli?

Srdce je považováno za centrum myšlení, emocí a plánů. Šalomoun zkrátka připomíná, že moudrý člověk hlídá své myšlenky, pocity a pohnutky, na rozdíl od hlupáka. Tento verš říká, že je velmi důležité, abychom kontrolovali, co se odehrává v našem nitru; protože to, co je uvnitř, se dřív nebo později projeví navenek.

Čím potvrzuje Kaz 10,3 to, o čem jsme mluvili?

Verš 3 dobře doplňuje verš 2. Hlupák postrádá rozum, přesto – anebo právě proto – každého považuje za omezence. Výstižně tento verš podává Bible kralická: „I tehdyž, když blázen cestou jde, srdce jeho nedostatek trpí; nebo všechněm znáti dává, že blázen jest.“ Jaké je tvé srdce? Jeho zkaženost se dřív nebo později stane všem zřejmá, protože se necháš ovládat zálibami svého srdce. Mějme pod kontrolou vlastní srdce! Pak dokážeme ovládat i celé naše tělo.

Jakou naději nabízí Dt 30,6 těm, kdo zápasí se špatnými myšlenkami? Jaká praktická rada z Fp 4,6–8 nám pomáhá, aby se toto zaslíbení na nás mohlo vyplnit?

Přehled dne Levice, strana poblouznění a hříchu.

Pravice, strana moudrosti a zdaru.

I když víme, kde je moudrost, často inklinujeme k levici.

DALŠÍ ZLO

„Jednu špatnost jsem na světě poznal, a to je zlo, které páchají ti, co mají moc: Hlu-pákům svěří vysoké postavení, zatímco schopní sedí dole. Na koních jezdí slušové ... zatímco knížata chodí pěšky jako podřízení.“ (Kaz 10,5–7 – SNC)

Tyto verše se dotýkají problému, o kterém jsme již mluvili – o nespravedlnosti a bez-právi.

O jaké nespravedlnosti se mluví v těchto verších?

„V době Šalomounově jezdili na koních jen privilegovaní. (Jr 17,25) Muži nižší hod-nosti používali pro tento účel oslíky. V raných dějinách Izraele jezdili i králové a knížata na oslech nebo mezcích. (1 Kr 1,33)“ (3BC 1098)

Možná že většina z nás nemá problém se schopnými, kteří zastávají nízko postavená místa. Horší je natrefit na hlupáka na vysoké pozici. V životě to zkrátka není vždy tak, jak bychom čekali – hloupí získávají důstojná místa a moudří nízká. Anebo, z jiného pohledu, věrní lidé trpí a zlým se dobře daří. Toto téma se v knize Kazatel objevuje mnohokrát. Ša-lomoun ukazuje, že v tomto nedokonalém světě jsou mnohé věci otázkou zneužití moci či využití příležitosti, nikoli spravedlnosti. Nezbyvá nám než všechny své plány a vize podřídít skutečnosti, že žijeme v nedokonalém a hříšném světě. Není to nic, co by ohrožovalo naši víru a důvěru v Boha.

Jak můžeme zmírnit nespravedlnost a bezprávi, se kterým se setkáváme? Stačí říci: „Nic se nedá dělat, prostě to patří k životu na tomto padlém světě“, anebo máme usilovat o prosazení spravedlnosti, slušnosti a čestnosti? Jak to můžeme dělat? Bude se naše aktivita lišit od způsobů tohoto světa? Viz Iz 58,6.7.

Přehled dne Král na oslu – symbol pokory a služby.
Sluha na koni – znak nenormálnosti světa.
Hlupák v BMW – vítězství hlouposti.

„Uštkne-li had, dříve než byl zaříkán, zaklínač pranic neprospěje.“ (Kaz 10,11)

V Kaz 10,8–11 je sled krátkých přísloví, které se zabírají různými aspekty života. Na co se zaměřují?

Nejsou to právě snadné verše k pochopení. Mnozí komentátoři v nich vidí odlišné věci. Na základě Biblického komentáře Církve adventistů sedmého dne v nich můžeme najít následující myšlenky.

Zdá se, že verš 8 ukazuje, co se stane, když jsme pomstychtiví a zamýšlíme druhému uškodit. Do jámy, kterou kopeme někomu jinému, nakonec spadneme sami. (Ž 58,6; Est 9,23.25) Stejnou myšlenku nacházíme i ve slovech o boření zdi. Když bouráte zeď někoho jiného, může vás uštknout had, který se skrýval v její škvíře.

O přesném významu verše 9 se dosud diskutuje. Šalomoun v něm chtěl asi ukázat na to, že i když děláte dobré věci, může to mít špatné důsledky.

Verš 10 je zřetelný. Pokud používáte tupou sekeru, musíte se namáhat mnohem víc, než když si ji předem nabrousíte. Podobně je to i s moudrostí – dřív než se do čehokoliv pustíte, vyplatí se napřed o tom přemýšlet. „K budování charakteru by měl křesťan použít ty nejlepší nástroje duchovní zručnosti. Samotné úsilí není dostačující, musí být přítomno i poznání a nadšení. (Ř 10,2)“ (3BC 1098)

Verš 11 říká, že zaříkávat hada, když už uštknul, nemá žádný smysl. Význam těchto slov vidíme v poslední části verše, kde se hovoří o zbytečnosti nesmyslných slov.

Co z toho, co jsme dnes zmiňovali, tě oslovilo a má pro tebe největší význam? Jsi pomstychtivý? Mluvíš často neuváženě a zbytečně? Kolik času strávíš duchovní přípravou na zkoušky, které přinese nový den?

- Přehled dne**
- neškod, škodíš tím nejvíc sobě
 - hlavou zeď neprorazíš
 - přemýšlej, než něco uděláš
 - neplač nad rozlitým mlékem, ale zachraň, co se dá

PEŘÍ HLUPÁKA

„Slova z úst moudrému příjemně plynou, kdežto hlupáka vlastní rty pohlcují.“ (Kaz 10,12)
 Ve zbytku kapitoly 10 se soustředíme na verše 12–14 a 20, které kladou důraz na používání slov.

Porovnej účinek slov u moudrého a blázna, jak je popsán ve verši 12. Viz také L 4,22.

Základ slova „příjemný“ z první části tohoto verše je stejný, jako ve slovu „milost“ („Ale Noe našel u Hospodina milost“ – Gn 6,8). Milost je nezasloužená přízeň, kdy nedostaneme trest, který nám byl po právu vyměřen. To je podstata spasení. Naopak slova hlupáka způsobí, že je „pohlcen“; jde o výraz, který se používá v případech, kdy se mluví o tom, že hříšníci jsou potrestáni.

Jak verš Kaz 10,13 zdůrazňuje myšlenku předcházejícího verše?

Mnohdy jsme o někom řekli: „Hodně toho namluví, ale nic neudělá.“ Je ale pravda, že jsou to často slova, která vedou k činům. Odrážejí to, co je v srdci. Celá Bible nás vyzývá k tomu, abychom dávali pozor na svá slova.

K jaké moudrosti nás vybízí verš 20?

Závěrem všeho je toto poznání: Moudrý člověk je opatrný a dobře rozmyšlí, než promluví; hlupák mluví příliš a zbytečně působí bolest a zármutek.

Vzpomeň si na chvíle, kdy ses kvůli zbytečně vyřčeným slovům ocitl v potížích. Poučil ses? Co bys poradil někomu, kdo se ještě nenaučil kontrolovat svůj jazyk?

Přehled dne Důležitost a moc slova.
 Slovo hlupáka ohloupí mnohé.
 Jednání hlupáka zničí celý národ.

DOPORUČENÉ STUDIUM

V knize Touha věků si přečti text na straně 204 a 205 (DA 323) a v knize Kristova podobenství na straně 198 (COL 337).

„Existuje přírodní zákon, který říká, že naše myšlenky a pocity se posílí a povzbudí, když je vyslovíme. Slovy vyjadřujeme myšlenky, ale je také pravda, že myšlenky se rodí ze slov. Kdybychom víc hovořili o své víře, těšili se z požehnání, které jsme přijali – z Boží lásky a milosti – naše radost a víra by rostly. Žádný jazyk nemůže vyjádřit, ba ani mysl smrtelného člověka pochopit požehnání, která plynou z uvědomění si Boží lásky a dobroty. Už tady na zemi můžeme prožívat radost a být studnicí, která nevysychá, protože pramení u Božího trůnu.“ (MH 251.252)

„Slova, která dnes vyslovíme, budou znít ozvěnou až do konce času. Skutky, které dnes učiníme, se zaznamenávají do nebeských knih podobně, jako malíř zaznamenává na plátno rysy tváře. Ony rozhodnou o našem věčném údělu – buď jím bude dokonalé štěstí, nebo věčná záhuba a mučivé výčitky svědomí.“ (TM 429.430)

Náměty k přemýšlení

- 1. Zamyslete se nad váhou vašich slov – mohou vykonat mnoho dobra, nebo zla. Pověďte si o praktických věcech, které mohou druhým pomoci, aby si uvědomili, jak důležité je hlídat si svá slova. Mohl by někdo z vás uvést příklad, jak se poučil o síle slov?**
- 2. Je velmi důležité, na co myslíme. Jak můžete pomoci mladým lidem ve vašem sboru, aby se uměli správně rozhodnout, na co se budou dívat a co budou číst? Proč je tak důležité dávat pozor na to, co vchází do naší mysli?**
- 3. Jak se máme chovat k těm, kdo zklamali naši důvěru? Podle jakých principů se v těchto případech řídit?**

CESTA VĚTRU

Text na tento týden: Kaz 11

Základní verš

„Jako nevíš, jaká je cesta větru, jak v životě těhotné vznikají kosti, tak neznáš dílo Boha, který to všechno koná.“ (Kaz 11,5)

Ve starověkém Řecku věřili na osud. Byli přesvědčeni, že o osudu člověka dopředu rozhodli bohové a nedá se to změnit. S tímto pojetím života se setkáváme např. v Homérově Iliadě. Velký trojský bojovník Hektor říká své manželce, která jej ve strachu prosí, aby se nevracel zpět do boje, tato slova: „Nikdo mne neuvrhne do smrti proti mému osudu. A osud? Nikdo živý mu neunikl, ani odvážný, ani zbabělec.“

Bible však učí něco zcela odlišného. Nejsme hračkou v rukou osudu, nemáme předurčený úděl. Máme naději na věčný život s Ježíšem Kristem. (Ef 1,1–11) Božím záměrem pro nás všechny je najít spasení v Ježíši. To je důvod, proč Ježíš zemřel za celý svět, nikoho nevyjímaje.

Už to, že nejsme všichni automaticky spaseni, dokazuje, že náš úděl není dopředu zpečetěný. Naše budoucnost je otevřená. Všechno závisí na tom, jak se rozhodneme. V tomto úkolu se podíváme na to, co Šalomoun napsal ve své moudrosti o rozhodnutích, která jako svobodné bytosti děláme. Je pravda, že někdy jsme zmatení tím, s čím se v životě setkáváme. Přijdou události, které nemůžeme nijak ovlivnit; ale často je v našich rukách to, jak na ně zareagueme.

Cíl úkolu

1. Pokusit se vyjádřit, co nejvíce ovlivňuje náš osud: Boží vedení, naše rozhodnutí, rozhodnutí druhých, vlivy okolí nebo náhody.
2. Popsat, jakým konkrétním způsobem mění náš život Šalomounova myšlenka, že konec je důležitější než začátek.

POUŠTĚJ SVŮJ CHLĚB

„Pouštěj svůj chléb po vodě, po mnoha dnech se s ním shledáš.“ (Kaz 11,1)

O Kaz 11,1 se vedou disputace už dlouhá staletí. Co znamená „Pouštěj chléb po vodě“? Jsou zaznamenány různé interpretace tohoto verše. Tradiční výklad říká, že jde o dobročinnost. „Kdo hledí vlídným okem, bude požehnan, neboť dal ze svého chleba nuznému.“ (Př 22,9) „Cožpak nemáš lámat svůj chléb hladovému, přijímat do domu utištěné, ty, kdo jsou bez přístřeší?“ (Iz 58,7) Má to hluboký smysl, zvláště když si uvědomíme, že ve Starém zákoně je velký význam přisuzován pomoci chudým a potřebným. Bylo by divné, kdyby kniha, jež se zaměřuje na praktickou moudrost, se o něčem tak důležitém nezmínila.

Jaké je poselství veršů v Dt 15,7–11? Najdete v nich podobnou myšlenku jako v Kaz 11,1?

Také ke Kaz 11,2 se objevilo mnoho dohadů. Jaký význam mají uvedené počty? Předpokládejme, že v kontextu předchozího verše mluví o dobročinnosti. Uvedené počty pak zřejmě vyjadřují, že máme být štedří v tom, co dáváme. Je tolik nuzných a potřebných! Všichni bychom se měli podle svých možností dělit o to, co máme, protože nikdo neví, co nás v budoucnosti čeká a jaké mohou přijít problémy a těžkosti. Proto pomáhejme teď, kdy máme dostatek a nabízejí se nám k tomu příležitosti.

Ať už je přesný význam těchto slov jakýkoli, princip, který vyjadřují, je určitě křesťanský – máme ochotně dávat ostatním, zvláště těm, kteří jsou chudí.

Jaký je tvůj postoj k těm, kdo jsou chudší než ty? Do jaké míry jsi ochoten podělit se třeba i skromně o to, co máš?

Přehled dne Pouštěj svůj chléb.

Postarej se o svoji budoucnost tím, že pomůžeš druhým.

Když budeš v nouzi, budeš také potřebovat pomoc.

MRAKY, DÉŠŤ – A OSUD

„Jestliže mraky se naplní, spustí se na zemi déšť; jestliže strom padne k jihu či na sever, zůstane na místě, kam padl.“ (Kaz 11,3)

Tento verš má asi tolik odlišných výkladů, kolik je interpretů. Pokud se budeme držet jen tohoto verše, Šalomoun v něm popisuje přírodní zákonitosti. Co tím však sleduje?

Jak nám verš 4 pomáhá lépe pochopit, co se říká ve verši 3?

Ve verši 3 je řeč o dešti. Prudký déšť je někdy doprovázen silným větrem, který až stromy vyvrací. Tyto přírodní síly jsou mnohem silnější než člověk. Pokud jsme dosud často odkázáni na milost či nemilost přírody, o co víc to platí v jiných oblastech? Možná že Šalomoun má na mysli události a věci, které – podobně jako příroda – přesahují naše možnosti. Jak se při nich zachováme? Budeme jen stát a sledovat je? Dovolíme, aby nás ovládaly? Anebo budeme důvěřovat Bohu a věřit v jeho lásku k nám? Budeme se snažit věrně plnit své úkoly a povinnosti i v situacích, které nedokážeme ovládat?

Čemu všichni čelíme, a přitom to přesahuje naše možnosti?

I když známe větší síly, než jsme my lidé, nic na tomto světě není větší než Bůh, který všechno drží svojí mocí. (Žd 1,3) Neení žádná síla, jev ani událost, která by přesahovala Boží moc. Bez ohledu na události, které nás zastihnou, pamatujme, že nad vším je Bůh, náš Stvořitel, který nás miluje a stará se o nás. Nejsme ponecháni napospas slepé náhodě či chladnému osudu. Mohou přijít bouřky. Může foukat vítr. Bude se nám zdát, že není téměř nic, co bychom mohli změnit. Ale jedno udělat můžeme: zůstat věrní Bohu, ať se děje cokoliv.

Přečti si Mt 6,25–34. Co z Ježíšových slov souvisí s naším dnešním tématem? Co ti dává naději a sílu důvěřovat v Boží péči a lásku bez ohledu na vnější okolnosti, ve kterých se nacházíš?

Přehled dne Vezmi osud do svých vlastních rukou.
Nesvaluj zodpovědnost za své chyby na druhé.

„Jako nevíš, jaká je cesta větru, jak v životě těhotné vznikají kosti, tak neznáš dílo Boha, který to všechno koná.“ (Kaz 11,5)

Tento verš se krásně hodí k našemu výkladu veršů 3 a 4. My lidé toho mnoho nevíme. Všechno – od cesty větru (slovo pro „vítr“ je totožné se slovem „Duch“, to by mohlo dát tomuto verši nový rozměr) až po některé zákony fyzického světa, včetně našeho vývoje v těle matky – je zahaleno tajemstvím, jež nás naplňuje úžasem. Ještě i dnes, kdy o růstu plodu v těle matky máme mnoho poznatků, je toho mnoho, co přesahuje naše poznání.

Proto bychom si měli uvědomit jednu věc: Pokud tolik z Božího díla ve fyzickém světě přesahuje naše chápání, o co víc je pro nás tajemstvím jeho dílo spásy a vykopení? V přírodě můžeme pozorovat hloubku a nedozírnou moudrost Boží stvořitelské moci. Vždyť i ty nejjednodušší věci jsou plné záhad, které věda nedokáže vysvětlit. Je proto jisté, že jsou i jiné aspekty Božího díla spásy, které stejně tak přesahují naše chápání. (viz Ř 11,33–36)

Jakou naději nacházíme v Iz 55,6–13? Jak tyto verše souvisejí s tím, co jsme četli v Kaz 11,5?

I když Boží cesty nejsou naše cesty a jeho myšlenky nejsou našimi myšlenkami, víme přinejmenším to, že úmysly, které s námi má, jsou „myšlenky o pokoji, nikoli o zlu: chci vám dát naději do budoucnosti (abych učinil vašemu očekávání konec přežádostivý – PBK)“ (Jr 29,11). To, co čekáme, je věčný život v novém nebi a na nové zemi, život bez utrpení, satana, ztrát a smrti. To je ten slíbený konec, který měl Ježíš na mysli, když umíral na kříži za každého z nás.

Napiš seznam věcí, které dokazují, že Boží úmysly s tebou jsou úmysly dobré, ne zlé. Najdi si čas, abys jej mohl chválit a děkovat mu za to, co pro tebe koná.

Přehled dne Nemusíš všechno vědět a všemu rozumět, abys žil naplno.

SVĚTLO A TMA

„I když se člověk dožije mnoha let, ať se z nich raduje ze všech, ale na dny temnoty ať pamatuje, že jich bude mnoho. Cokoli přijde, je pomíjivost.“ (Kaz 11,8)

Na mnoha místech se setkáváme se symbolem světla a tmy ve vzájemném protikladu: světlo představuje dobro, tma zlo.

Co se z následujících veršů můžeme naučit o protikladu mezi světlem a tmou? Iz 5,20; 1 J 1,5

Tma existuje i sama o sobě; spíše je to nepřítomnost něčeho, v tomto případě světla. Kdybys byl někde v úplné tmě a někdo by se tě zeptal: „Co vidíš?“, odpověděl bys buď „nic“, nebo „vidím úplnou tmou“. Z tohoto pohledu je to vlastně totéž.

Jak s touto myšlenkou souvisí Kaz 11,7.8? Na co Šalomoun v těchto verších poukazuje?

Bůh je dárce světla, pravdy, dobroty, radosti a naděje. Tma je nepřítomnost těchto věcí. S tmou přichází lež, zlo, trápení a zoufalství. Šalomoun říká, že i do života Bohem požehnaného přicházejí temné dny, trápení a zoufalství. Nikdo jim neunikne. Možná nám tím Šalomoun naznačuje: nebuď pyšný a namyšlený. Dnes se ti možná daří, ale kdo ví, co bude zítra. Nechce, abychom se zbytečně strachovali z budoucnosti, ale neměli bychom považovat požehnání, které přijímáme od Boha, za samozřejmost.

Z vlastní zkušenosti pověz, čím se liší dny světla od dnů temnoty. Co je příčinou oněch temných dní? Co konkrétně můžeš udělat pro to, abys více žil ve světle, které přichází od Boha?

Přehled dne Světlo a tma, zdraví a nemoc, mládí a stáří – dvě strany jednoho života. Začátek je důležitý, ale konec je důležitější.

DNY TVÉ MLADOSTI

„Hoře si ze srdce vyklid' a drž si od těla zlo, vždyť mládí a úsvit jsou pomíjivé.“ (Kaz 11,10)

Jakou radu dává Šalomoun v Kaz 11,9.10? Pozoruješ v těchto verších určité napětí nebo kontrast?

Jak je to se soudem? Bere nám Pán Bůh jednou rukou to, co nám druhou nabízí? Užívají si, ale pamatuj, že tě nakonec bude Bůh soudit. Je to opravdu to, co nám chtějí tyto verše říct? Jeden rabín kdysi ve starověku při výkladu těchto veršů pověděl: Je to stejné, jako byste dítěti řekli, že teď ještě může zlobit, ale za chvíli za to bude potrestáno.

Hlavní myšlenka těchto veršů je však v něčem jiném. Život je dar od Boha, a proto je dobrý. Byli jsme stvořeni, abychom se těšili ze života, z našeho těla, abychom se těšili z věcí, které Bůh stvořil – a to zvláště v mládí, kdy k tomu máme ještě dostatek energie, síly, chutě a naděje.

„Radost“ je však slovo s různým významem. Radovat se můžeme z hříchu (Žd 11,25), nebo se můžeme radovat v Pánu. Záměrem Stvořitele bylo, abychom se radovali z jeho darů způsobem, který nám k tomu určil. Občas se stává, že mladí lidé, plní energie a nadšení, jsou svedeni k tomu, aby tyto dary použili způsobem, který jim pak zničí život (Př 7), nemluví o tom, že jednoho dne se budou ze svého jednání zpovídat Bohu na soudu.

Jak Kaz 11,10 doplňuje poselství verše 9?

Z pohledu celé Bible nám Šalomoun radí: Raduj se z darů, které ti Bůh dal. Pamatuj na ně a měj je stále před očima, protože jednoho dne tvé dětství, mládí, věk síly, ba dokonce i tvůj život skončí a pak se budeš zodpovídat za všechno, co jsi udělal.

Přehled dne V životě je toho dost, z čeho můžeme mít potěšení.

Život nabízí dostatek příležitostí k seberealizaci.

Vyber si z možností, které život přináší, tu, za kterou se před nikým nebudeš stydět. Ani před Bohem.

DOPORUČENÉ STUDIUM

„Pamatujme, že nikdy nedosáhneme vyššího cíle, než jaký jsme si vytýčili. Stanovme si vysoký cíl a postupně ho uskutečňujeme i za cenu bolestné námahy, sebezapření a obětí. Nenechme se ničím zadržet. Životní okolnosti nespřádají své síť kolem nikoho tak pevně, aby musel zůstat bezmocný a v nejistotě. Těžké okolnosti nás mají vést k rozhodnutí, abychom je překonali. Vítězství nad jednou překážkou ti dodá více schopnosti a odvahy jít vpřed. Postupuj odhodlaně správným směrem a okolnosti se stanou tvými pomocnicí, nikoli překážkami.“ (KP 194; COL 331,332)

„Někteří lidé nemají pevný charakter. Podobají se modelovací hmotě, která se dá stlačit do jakéhokoliv tvaru. Nemají jasný tvar ani konzistenci a na světě nemají žádné praktické využití. Tato slabost, nerozhodnost a neschopnost musí být překonána. Skutečný křesťanský charakter má svoji nezdolnost; nedá se tvarovat ani zdolat nepříznivými okolnostmi. Musíme mít morální zásady a být čestní, nepodlehout lichočkám, nedat se podplatit ani zastrašit.“ (5T 297)

Náměty k přemýšlení

- 1. Jak může váš sbor pomoci těm, kdo trpí velkou chudobou? Co můžeš udělat ty?**
- 2. Zamyslete se nad událostmi ze života vašeho společenství nebo národa, které přesahují rámec vašich možností, a přece vás všechny ovlivňují. Jak na tyto události reagujete? Jak se vůči nim staví váš sbor? Jak můžete druhé naučit lépe zvládnout to, co se nedá změnit?**
- 3. George Bernard Shaw kdysi řekl vtipnou poznámku: „Mládí je plýtvání mládím.“ Jak můžete pomoci mladým lidem plným energie, síly a nadšení vyhnout se chybám, které mohou negativně ovlivnit celý jejich další život? Které praktické kroky můžeš uskutečnit, abys je nasměroval správným směrem?**

ZÁVĚR VŠECH SLOV

Text na tento týden: Kaz 12

Základní verš

„Závěr všeho, co jsi slyšel: Boha se boj a jeho přikázání zachovávej; na tom u člověka všechno závisí.“ (Kaz 12,13)

O rozhodujícím okamžiku svého života ruský spisovatel Andrej Bitov říká: „Když jsem měl dvacet sedm let, zmocnilo se mě během jízdy metrem v Leningradu takové zoufalství, že jsem měl pocit, jako by se měl můj život v momentě zastavit. Tak silně na mne najednou dolehlo vědomí, že budoucnost nemá žádný smysl. Z ničeho nic se v mé mysli objevila slova: Bez Boha život nemá žádný smysl. Celý ohromený jsem si opakoval tato slova, zatímco jsem pohyblivými schody vyšel z metra do Božího světla a opět se vrátil do života.“ (Ravi Zacharias, Can Man Live Without God?, str. 59)

Poselství knihy Kazatel bychom mohli shrnout stejnými slovy: Bez Boha život nemá smysl. Tuto větu můžeme chápat dvojím způsobem: 1) Jestli není žádný Bůh, život nemá smysl; 2) pokud žijeme bez Boha, jestliže nepoznáme jej a jeho vůli vyjádřenou v přikázáních, náš život nemá smysl. Je tu jen smrt, která čháhá, aby nás pohltila a přivedla do zapomnění. Bez odpovědi na smrt neexistuje odpověď na život. Ta se nabízí jedině v Ježíši, který přemohl smrt. Skrze toto vítězství nám zaručuje to, co jinde získat nelze. „Beze mne,“ říká Ježíš, „nemůžete činit nic.“ (J 15,5) On jediný nám pomáhá najít smysl naší existence.

V tomto úkolu se naposledy vrátíme ke knize Kazatel, která nám chce tvořivým biblickým způsobem vštípit tuto důležitou pravdu, na kterou tak často zapomínáme.

Cíl úkolu:

1. Vyzdvihnout, že člověk potřebuje prožít smysluplný život, a v jedné větě jednoduše a srozumitelně vyjádřit svůj vlastní smysl života.
2. Na základě pěti denních zamyšlení zformulovat pět důvodů, proč přijmout Hospodina a život podle jeho vůle.

PAMATUJ NA SVÉHO STVOŘITELE

„Pamatuj na svého Stvořitele ve dnech svého jinošství, než nastanou zlé dny a než se dostaví léta, o kterých řekneš: ‚Nemám v nich zalíbení.‘“ (Kaz 12,1)

Šalomoun navazuje na to, co řekl v minulé části. Dál dává rady mladým lidem, stále je upozorňuje na „zlé dny“. I když v předchozím úkolu jsme tyto zlé dny chápali jako dny plné trápení a potíží, zdá se, že tady Šalomoun hovoří o stáří. I pro něj je, jak se zdá, stáří „zlými dny“.

Jak Kaz 12,1 souvisí s tím, co Šalomoun řekl v posledních verších 11. kapitoly? Co tímto veršem chce zdůraznit?

V tomto verši se objevuje slovo „Stvořitel“, které pochází z hebrejského výrazu „bárá“ zaznamenaného v Gn 1,1 jako „stvořil“. „Bárá“ se objevuje téměř vždy ve spojení s činností Boha (Am 4,13), nikdy není použito v souvislosti s činností lidí. Šalomoun projevuje biblické chápání, podle kterého je naším stvořitelem Bůh.

Šalomoun promrhal nejlepší léta svého života – své mládí. Proto se teď snaží varovat ostatní, aby nekráčeli v jeho stopách. Pro každého člověka, ať má kolik chce roků, je důležité, aby přijal Pána co nejdříve. Čím dříve to učiní, tím lépe pro něj. Šalomounovo poselství vyznívá jasně: Neodvracejte se od Boha ve svém mládí.

Proč je lepší přijmout Boha už v mládí než čekat a přijmout jej později? Jaké to má výhody, když se pro něj člověk rozhodne, dokud je mladý? Podělte se s odpověďmi ve své třídě sobotní školy. Přečtěte si také Fp 3,13.14.

Přehled dne Jistota života znamená, že „zlé dny“ určitě přijdou. Proto chci být vždy moudrý a věřit Hospodinu.

KDYŽ ZUBY PŘESTANOU PRACOVAT

„Pamatuj na svého Stvořitele... než se zatmí slunce a světlo, měsíc, hvězdy, a vrátí se po dešti mraky.“ (Kaz 12,1.2)

Kaz 12,2–7 je nádherným básnickým popisem stárnutí. Mnozí komentátoři souhlasí s tím, že slova „než se zatmí slunce a světlo, měsíc, hvězdy, a vrátí se po dešti mraky“ (v. 2) obrazně hovoří o ztrátě mentálních schopností ve stáří. „Strážcové domu“ by mohla být ramena, kdysi silná a zdravá, která se nyní chvějí a třesou.

Přečti si Kaz 12,1–7. Pokus se porozumět všem symbolům. Při čtení si polož otázku: Proč Šalomoun mluví o stáří? Jak tyto verše promlouvají ke mně?

Šalomoun nám ve svém stáří připomíná naši smrtelnost. Stříbrný provaz, zlatá mísa, džbán a kolo u studny, to jsou obrazy, které symbolizují, jak křehký je lidský život. Jak snadno nás může překvapit smrt, jak rychle a nečekaně se můžeme „obrátit v prach“, ze kterého jsme povstali. Bez ohledu na naše postavení, dokonce bez ohledu na náš věk se jednou postavíme tváří v tvář smrti.

Kniha Kazatel nám zcela otevřeně připomíná krátkost našeho života, který je „hébel“, jen jako pára či vánek. Proto musíme stále víc myslet na věčnost, na to, co nám Bůh nabízí prostřednictvím Ježíše Krista – na věčný život.

Přečti si Zj 21 a 22. Je zde popis budoucího světa, který Ježíš připravuje pro každého z nás. Co tě v těchto kapitolách nejvíce oslovilo? Co se tě nejvíce dotýká?

Přehled dne Přijmi Hospodina radostně a hned, nikdy nevíš, kdy na tebe přijde řada.

SPISOVÁNÍ MNOHA KNIH

„Nadto pak zbývá, synu můj, říci: Přijmi poučení! Spisování mnoha knih nebere konce a mnohé hloubání unaví tělo.“ (Kaz 12,12)

V Kaz 12,9–12 Šalomoun začíná mluvit o své moudrosti a o svých pokusech předávat své poznání ostatním. Zda měl na mysli všechny své písemnosti nebo jen to, co napsal do této knihy, o tom text nemluví. Stěžejní myšlenkou těchto veršů je to, že se nejen snažil poznat pravdu, ale předával ji i druhým.

Podívej se zvláště na verš 10. Chtěl najít „výstižná slova“, „slova pravdy“. Tato slova jsou příjemná („lahodná“, jak uvádějí některé překlady), přestože vyjevují pravdu. Vždyť Pravda samotná – Ježíš (J 14,6), který zemřel za hříchy světa – je lahodná, a to pro všechny, kdo jej znají a přijímají za svého Spasitele.

Co Šalomoun vyzvedává ve verši 11?

„Bodce“, které jsou ve verši zmiňovány, jsou také někdy nazývány „dobyččí ostny“. Byly to kovové hroty nebo trny vsazené do dobytčího postroje. Pro zvíře nebyly příjemné, ale udržovaly jej v pohybu a ve správném směru. Moudrá slova působí podobně: nabádají k jednání a zůstávají v paměti. Mohou nás udržet ve správném směru na cestě k Bohu.

Jaké varování nacházíme ve verši 12?

Poslední slova 11. verše vztahují někteří vykladači na Boha, který je na jiných místech Písma představen jako pastýř. Šalomoun chce těmito slovy upozornit, že slova této knihy jsou také inspirována Bohem. Je zvláštní, že právě po slovech o božské inspiraci Šalomoun vyslovuje varování ve verši 12. Chce jím upozornit na nebezpečí v nabývání nesprávných vědomostí. Zvláště dnes, kdy jsme přehlceni informacemi, je velmi důležité dávat si pozor a uvážlivě vybírat, co si chceme osvojit.

Jaký druh poznání – pokud není ověřeno Písmem, jež jsme přijali od „jediného pastýře“ – by nás mohl svést na scestí? Proč máme být opatrní při výběru informací, které získáváme?

Přehled dne Důkaz zbytečnosti knih: čtenář Šalomounových knih před zavřenou bránou nebeského Jeruzaléma.

VÍRA, ZÁKON A SOUD

„Závěr všeho, co jsi slyšel: Boha se boj a jeho přikázání zachovávej; na tom u člověka všechno závisí. Veškeré dílo Bůh postaví před soud, i vše, co je utajeno, ať dobré či zlé.“ (Kaz 12,13.14)

Po mnohých slovech o životě, smrti a Bohu Šalomoun ukončuje tuto knihu dvěma verši – Kaz 12,13.14. Shrň podstatu těchto veršů vlastními slovy.

Tato slova jsou shrnutím a vyústěním všeho, čím se v knize Kazatel Šalomoun zabýval. Je zajímavé, že vyznívá podobně jako trojandělské poselství ze Zj 14.

Přečti si Zj 14,6–12. Jaké shodné myšlenky s Kaz 12,13.14 zde nacházíš?

Šalomoun v závěru připomíná, že máme zachovávat Boží přikázání, což je součástí poselství třetího anděla (Zj 14,12). Šalomoun mluví o soudu, stejně jako poselství prvního anděla (14,7). Šalomounova výzva „bát se Boha“ je biblický způsob vyjádření toho, co znamená mít víru v Boha, uctívat jej a poslouchat; to všechno najdeme v poselství tří andělů. (Zj 14,7–12) Bát se Boha a uctívat jej spolu velmi úzce souvisí. „V nádheře svatyně se klaňte Hospodinu! Svíjej se před ním celá země!“ (Ž 96,9)

Tyto tři základní prvky obsažené v závěrečných verších knihy Kazatel jsou vlastně základní naukou chápanou jako přítomná pravda. Znamená to snad, že Šalomoun myslel konkrétně na naši dobu, když byl inspirován k těmto slovům? Zřejmě ne. Objasňuje nám to však jednu důležitou myšlenku: Boží poselství o soudu a víře ve smiřující oběť za nás, která se projevívá životem poslušným jeho přikázáním, není nic nového. Nevmysleli to adventisté. My jsme jen byli vyzváni zvěstovat je světu.

Jak bys někomu vysvětlil, co znamená „bát se Boha a zachovávat jeho přikázání“?

Přehled dne Boj se Boha.

Zachovávej Boží přikázání. Nic moudřejšího nevymyslíš a nic lepšího nemůžeš učinit.

ZÁVĚR VŠECH SLOV

„Pomíjivost, samá pomíjivost, řekl Kazatel, pomíjivost, samá pomíjivost, všechno pomíjí.“ (Kaz 1,2)

Dostali jsme se ke konci, k závěru našeho studia knihy Kazatel. Jaký význam má tato zvláštní kniha, která se liší téměř od všech ostatních knih Bible? Jaké poselství má pro nás? Co si z ní máme vzít do života?

Znovu prolistuj celou knihou Kazatel. Přemýšlej o ní, modli se a pak napiš, co považuješ za hlavní myšlenku této knihy. Co bylo Božím poselstvím právě pro tebe? Čeho ses zbavil, abys lépe žil s Bohem? Připrav si odpověď, abys ji mohl přečíst v třídě sobotní školy.

Asi se vzájemně podělíte o různé odpovědi. Jedno však bude zřejmé: Knihou Kazatel nás Bůh varuje, abychom si nenechali zamotat hlavu světskými záležitostmi. Dostali jsme od Boha i mnoho tělesných darů, z nichž můžeme mít potěšení; tyto dary mají své Bohem dané poslání. Nejsou však cílem, samy o sobě jsou jen „hébel“. Když zestárneme, naše schopnost těšit se z nich se postupně vytratí, a ve chvíli, kdy umřeme, je všechno pryč.

Jedna z důležitých myšlenek knihy Kazatel je tato: Přemýšlej o tom, kdo jsi, proč tu jsi a jak ses sem dostal. Přemýšlej, kam půjdeš, až se ukončí tento krátký život, toto „hébel“ tvé existence. Bůh nám dal dary, ty ale nejsou trvalé, ostatně jako všechno ostatní v tomto životě.

Knihou Kazatel nám ve dvanácti kapitolách říká totéž, co Ježíš vyjádřil jediným veršem: „Jaký prospěch bude mít člověk, získá-li celý svět, ale svůj život ztratí? A zač získá člověk svůj život zpět?“ (Mt 16,26) Lidé se ze všech sil snaží zachovat si život; ale všechno, co dávají za svoji duši, je jen „hébel“. Naše duše byly vykoupěny vzácnou krví Ježíše Krista, jehož smrt nabízí každému z nás jednosměrnou jízdenku z každé sklíčenosti a bláznovství, kterým trpíme „pod sluncem“.

Přehled dne Nemať a nenechej se zmást.

Všechno ztrácí význam. Všechno je hébel!

Věčnost není hébel. Věčnost dává všemu smysl. Věčnost je v Hospodinu!

DOPORUČENÉ STUDIUM

„Lidská síla je slabost, lidská moudrost je bláznovství. Náš úspěch nezávisí na našich schopnostech nebo vzdělání, ale na tom, zda máme živé spojení s Bohem. Pravda je zbavena své moci, když ji zvěstují lidé, kteří se snaží ukázat své vlastní vědomosti a schopnosti. Tito lidé dávají najevo, že toho jen málo vědí o praktickém náboženství, že jsou neposvěceni v srdci a životě a naplněni marnou pýchou. Takoví lidé nezvěstují Krista. Nemohou představovat ostatním Spasitele, s kterým se neseznámili. Jejich srdce nejsou zjemnělá a proniklá živým vědomím velké oběti, kterou Kristus podstoupil, aby spasil ztraceného člověka.“ (5T 158.159)

„Pro pravou moudrost není třeba jít až na druhý konec země, protože Bůh je nablízku. Ani naše dosavadní schopnosti, ani ty, kterým se můžeme naučit, nám nezaručí úspěch. Bůh nám jej však nabízí. Měli bychom mnohem méně spoléhat na své lidské schopnosti a daleko více důvěřovat tomu, co pro každého věřícího může vykonat Bůh. On chce, abychom se ho vírou chopili a očekávali od něj velké věci. Chce, abychom chápali pozemské záležitosti i duchovní skutečnosti. Bůh si přeje rozvíjet náš rozum, chápavost i zručnost. Jestliže využíváme své schopnosti a žádáme Boha o moudrost, získáme ji.“ (KP 82; COL 146)

Náměty k přemýšlení

- 1. Podělte se ve třídě o své odpovědi na otázky z části na čtvrtek a porovnejte, k jakým závěrům jste dospěli.**
- 2. Pokud jsou ve vaší třídě lidé různého věku, mluďte spolu o stárnutí. Jak s přibývajícím věkem vnímáme život, Boha a víru? Jaké rady mohou dát starší mladším?**
- 3. Které věci ve společnosti nás velmi svádějí zaplést se do světských záležitostí? Jak si můžeme navzájem pomoci vyhnout se těmto pokušením?**
- 4. Jak pomáháme členům našeho sboru rozlišit, co je věčné, a co je „hébel“? Nepodporujeme některé věci – jako např. honbu za bohatstvím, mocí, prestiž nebo poznání – způsobem, který může smazat hranice mezi tím, co je zlato, a co je jen smetí?**

POUŽITÉ ZKRATKY

PBK – Překlad Bible kralické

SNC – Překlad NZ s názvem Slovo na cestu

ČEP – Český ekumenický překlad

3BC – Seventh-day Adventist Bible Commentary, svazek 3

ZKRATKY BIBLICKÝCH KNIH – PODLE ČEP

Starý zákon:

	2 Pa	Druhá Paralipomenon	Na	Nahum	Fp	Filipským
			Abk	Abakuk	Ko	Koloským
Gn	První Mojžíšova (Genesis)	Ezd Ezdráš	Sf	Sofonjáš	1 Te	První list Tesalonickým
Ex	Druhá Mojžíšova (Exodus)	Neh Nehemjáš	Ag	Ageus	2 Te	Druhý list Tesalonickým
Lv	Třetí Mojžíšova (Leviticus)	Est Ester	Za	Zacharjáš		
		Jb Jób	Mal	Malachiáš	1 Tm	První list Timoteovi
		Ž Žalmy			2 Tm	Druhý list Timoteovi
Nu	Čtvrtá Mojžíšova (Numeri)	Př Přísloví	Nový zákon:			
		Kaz Kazatel	Mt	Matouš		
Dt	Pátá Mojžíšova (Deuteronomium)	Pís Píseň písní	Mk	Marek	Tt	Titovi
		Iz Izajáš	L	Lukáš	Fm	Filemonovi
Joz	Jozue	Jr Jeremjáš	J	Jan	Žd	Židům
Sd	Soudců	Pl Pláč	Sk	Skutky apoštolů	Jk	List Jakobův
Rt	Rút	Ez Ezechiel	Ř	Římanům	1 Pt	První list Petřův
1 S	První Samuelova	Da Daniel	1 K	První list Korintským	2 Pt	Druhý list Petřův
2 S	Druhá Samuelova	Oz Ozeáš			1 J	První list Janův
1 Kr	První Královská	Jl Jól	2 K	Druhý list Korintským	2 J	Druhý list Janův
2 Kr	Druhá Královská	Am Ámos			3 J	Třetí list Janův
1 Pa	První Paralipomenon	Abd Abdijáš	Ga	Galatským	Ju	List Judův
		Jon Jonáš	Ef	Efezským	Zj	Zjevení Janovo
		Mi Micheáš				

DÍLA E. G. WHITEOVÉ

AA	The Acts of the Apostles	MH	Healthful living
SA	Skutky apoštolů (1969)	CZ	The Ministry of Healing
CG	Child Guidance	ML	Cesta ke zdraví a životní harmonii
COL	Christ's Object Lessons	PK	My Life Today
KP	Kristova podobenství	PK	Prophets and Kings
DA	The Desire of Ages	SC	Proroci a králové
TV	Touha věků (2002)	CK	Steps to Christ
Ed	Education	2 SM	Cesta ke Kristu
VYCH	Výchova	T	Selected Messages, 2. díl
GC	The Great Controversy	TM	Testimonies, sv. 1-9
VDV	Velké drama věků (2002)		Testimonies to Ministers and Gospel Workers

U děl Ellen Whiteové je v závorce jako první uvedena zkratka českého překladu a číslo strany, po středníku pak zkratka anglického vydání a číslo strany.

Jsou použity novější překlady děl Ellen Whiteové (Touha věků, Velké drama věků, Na úsvitu dějin).

SBÍRKY V 1. ČTVRTLETÍ 2007

Dary z misijních sbírek v 1. čtvrtletí 2007 jsou určeny pro finanční podporu institucí, které používají ke své práci moderní zařízení a média. Jejich výhodou je možnost oslovit mladé a technicky zdatné obyvatele celé naší planety. Používání rádia, internetu, televize a mobilních telefonů je dnes samozřejmostí, ale žádá si to i nemalé finanční prostředky.

Část prostředků zůstává na misijní projekty v naší unii.

V březnu 2007 se uskuteční sbírka na projekty AWR studia.

Na odvodech z misijních sbírek se jednotlivá sdružení podílejí v roce 2007 takto:

České a Moravskoslezské sdružení 80 %

Slovenské sdružení 60 %

Zbýlé prostředky zůstávají sdružením na finanční zajištění jejich misijních projektů.

Dary 13. soboty jsou určeny pro finanční podporu plánovaných projektů církve v jednotlivých částech světa.

V 1. čtvrtletí 2007 jsou finanční dary určeny pro Evro-Africkou divizi. Toto oddělení Generální konference tvoří země: Afghánistán, Alžírsko, Andorra, Rakousko, Belgie, Bulharsko, Česká republika, Francie, Německo, Gibraltar, Vatikán, Irán, Itálie, Libye, Lichtenštejnsko, Lucembursko, Malta, Monako, Maroko, Portugalsko, Rumunsko, San Marino, Slovensko, Španělsko, Švýcarsko, Tunisko, Turecko a Západní Sahara.

V roce 2007 všechna sdružení odvádějí na tento účel 55 %. Ostatní prostředky jsou určeny na stavební projekty Slovenského sdružení.

ZÁPADY SLUNCE

leden	
<i>den</i>	<i>hodina</i>
5. 1.	16. 13
12. 1.	16. 22
19. 1.	16. 32
26. 1.	16. 43

únor	
<i>den</i>	<i>hodina</i>
2. 2.	16. 55
9. 2.	17. 07
16. 2.	17. 19
23. 2.	17. 31

březen	
<i>den</i>	<i>hodina</i>
2. 3.	17. 43
9. 3.	17. 54
16. 3.	18. 06
23. 3.	18. 17
30. 3.	19. 28